

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

„Slavim te Oče, jer si ovo objavio malenima, ne mudrima i umnima“

Odmor uz Božju riječ

Šutnja koja istovremeno boli i ozdravlja

BOGU NIŠTA NIJE NEMOGUĆE

39. OBLJETNICA GOSPINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU

PROPOVIJED FRA I. DUGANDŽIĆA

„DOĐITE K MENI SVI UMORNI I OPTEREĆENI, I JA ĆU VAS ODMORITI“

KRIZE U OBITELJI SU ŠANSE!

UČINKOVITOST BOŽJE RIJEČI

Draga djeco! Slušam vaše vapaje i molitve i zagovaram za vas pred mojim sinom Isusom koji je put, istina i život. Vratite se, dječice, molitvi i otvorite vaša srca u ovom milosnom vremenu i pođite putem obraćenja. Život je vaš prolazan i bez Boga nema smisla. Zato sam s vama da vas vodim prema svetosti života da svaki od vas otkrije radost življenja. Sve vas, dječice, ljubim i blagoslivljam mojim majčinskim blagoslovom. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici Foto Arhiv ICMM

Gospina škola

„Slavim te Oče, jer si ovo objavio malenima, ne mudrima i umnima“, FRA T. PERVAN

Odmor uz Božju riječ, FRA M. ŠAKOTA

Šutnja koja istovremeno boli i ozdravlja, FRA S. MABIĆ

Bogu ništa nije nemoguće, S. ČOVIĆ RADOJIĆ

Marijo, Kraljice Mira, hvala ti!, R. RUKAVINA

Hodočašće ljubavi, P. TOMIĆ

Događanja

39. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju

Predani njoj, budimo u radosti otvoreni budućnosti

„Nosi me tamo gdje trebaju Moju utjehu!“

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

„Dođite k meni svi umorni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti“,

K. MILETIĆ

Krize u obitelji su šanse!, M. MILETIĆ

Teološki podlistak

Učinkovitost Božje riječi, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Silazak u arenu, I. ŠARAC

Hrvatsko kršćansko nazivlje,

Božje zapovijedi su radi našega mira, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

ZAZOVIMO BOŽJE MILOSRĐE

Gospodin nam neprestano govori, ali nas buka suvremenog svijeta omamljuje, rastresa i zavarava. Ipak, dođu vremena kada nevolje probijaju našu sljepoću i gluhoću. Dođu dani kada moramo pogledati opasnosti, pa i smrti u oči. Umjesto šikare relativizma i hedonizma koja je podivljala među nama, dolaze egzistencijalna pitanja i pitanje smisla života.

U vodu padaju ideje majstora brzih rješenja i neograničene slobode, ekonomske i vojne moći. Od novovjekih kolovođa koji nastoje biti proroci čuje se sve češće jauk i očaj, jer unatoč svim znanstvenim dostignućima, nisu postali vlasnici života i smrti. Zapravo, premalo znaju i o čovjeku i Bogu.

Sada u ovo doba planetarne krize bi trebali zaključiti da su svojim egoističnim i materijalističkim projekcijama budućnosti u kojoj nisu računali s Bogom potkopali ljudsku ozbiljnost i čovječanstvo zaveli na pogibeljan put. Duhovni i intelektualni obrambeni mehanizmi su nam oslabjeli i stoga postajemo izuzetno primamljivi duhu Antikrista. I nitko tu nije bez krivice.

Zato, valja nam se iz umišljenosti i nerealnosti vratiti u stvarnost i preuzeti odgovornost. Bit će to velik korak. Valja osim toga imati na umu da će svaka duša doživjeti svoju osobnu „apokalipsu i koronu“, odnosno otkrivenje u trenutku smrti.

Svijet i mi u njemu imamo ozbiljnih problema; s ratovima i virusima, ali još više s ohološću i grijehom. Rijetko pomišljamo da smo mi možda onaj naraštaj koji broji posljednje dane. U ovom trenutku ne će nam pomoći ni pesimizam ni plitki optimizam.

U Međugorju se gotovo četiri desetljeća čovječanstvu nudi temeljit ispit savjesti i poziva ga se na mir i obraćenje. Naglašava se činjenica da u životu nema pobožnog samospašavanja i da nam za to treba Bog.

Ali, što nam je činiti u ovim vremenima kada smo posve izloženi svim pogiblima ljudskog postojanja i prilikama gdje je svaka sigurnost nestala? Odgovor nalazimo na mnogo mjesta u Svetom Pismu, a jedan od njih dolazi nam iz Psalma 56: „Svevišnji, kad me strah spopadne, u te ću se uzdati.“

U nadahnutoj propovijedi na 39. obljetnicu Gospinih ukazanja fra Ivan Dugandžić ovako reče: „Gospa u Međugorju okuplja Crkvu moliteljicu, koja će se snagom molitve uspješno oduprijeti protivnoj sili Antikrista – kako reče Benedikt. Budi-mo iskreno zahvalni što nas ona smatra i zove svojom dragom djecom i što želi da budemo njezini svjedoci i apostoli u tom planu spasenja svijeta. Predani njoj, budimo u radosti otvoreni budućnosti koju Bog sprema Crkvi i svijetu.

Poslušajmo Kraljicu Mira koja nas upućuje prema svome Sinu i na svijet zazivajmo milosrđe Božje. To nije nikakva depresija i to nije pesimizam, jer ne oplakujemo nešto što je umrlo, već nešto što je teško bolesno, ali što isto tako može i ozdraviti, procvjetati i roditi obilnim plodovima dobrote, ljubavi i mira.

„IZ USTA DJECE PRIPRAVILO SI HVALU SEBI“

„SLAVIM TE OČE, JER SI OVO OBJAVIO MALENIMA, NE MUDRIMA NI UMNIMA“

Osvrnemo li se i sagledamo li Marijina ukazanja tijekom povijesti, vidjet ćemo da su oni koji su imali milost vidjeti Mariju bili redovito neuki, djeca, vjerski analfabeti, s malim ili nikakvim vjerskim znanjem. To su Marijini kriteriji, to je stil kojim se ona služi u izboru „partnera“ na zemlji, kojima povjerava svoju majčinsku skrb i brige – jer Marija je Majka svih ljudi – nju nam je Sin povjerio umirući na križu. Naime, to bijaše kriterij prema kome je Bog izabrao i Mariju, neznatnu službenicu, za majku svoga Sina. Malenost, neznatnost, neuglednost, poniznost, neukost, iz zabiti.

Treba nam biti jasno i toga moramo biti svjesni – Marijina ukazanja ne pridodaju ništa Radosnoj vijesti, nego u određenoj epohi ističu pojedine vidike koje vjernici nerijetko previde ili zaborave u životu. Marija kao dobra Majka piše svojim srcem u srcima vidjelaca i vjernika, istaknuto podvlači riječi svoga Sina, da bismo ih upisali u svoja srca, utisnuli u svoje pameti, jer srljamo u opasnost i propast, zanemarimo li ih ili razvodnimo. Ne čini Marija ništa što već nije izrekla u Kani Galilejskoj: „Učinite sve što vam moj Sin rekne!“ (Iv 2,5)

IZBOR PREMA NEBESKIM KRITERIJIMA

Pri izboru vidjelaca kojima se Marija ukazuje slijedi ona kriterij kojim se poslužio Bog kad je uzeo, izabrao nju, neznatnu i poniznu službenicu, što je i izrekla u svome Magnificatu pred Elizabetom. „Pogledao je na poniznost, malenost, svoje sluškinje“. Marija očituje kriterij po kojemu je Bog nju izabrao, te u svojim ukazanjima slijedi isto načelo i stil. Najponiznije, najmanje, najnezatnije sluškinje i preko nje zbacuje silne s prijestolja, ponizuje ohole.

Slijediti se to dade od ukazanja u Guadalupi, u prosincu 1531. Ondje je Juan Diego doduše bio već pedesetogodišnjak, udovac, ali tek kršten, a ukazanja su se dogodila dok je išao na svetu jutarnju misu i vjersku poduku, katehezu. Bio je analfabet u pitanjima vjere i Marija mu se obraća „Maleni moj, ljubljeni moj, Juan, Juanito, Diego, Diegito! Nisam li ja ovdje? Nisam li ja tvoja Majka“ itd. On je svoju misiju obavio kad je donio biskupu rukovet ruža koje je Marija „aranžirala“ i stavila mu u ruke da ih odnese biskupu kao „zorni znak“ i dokaz istinitosti ukazanja. Tada se dogodilo čudo i nakon toga u vremenskom razdoblju od deset godina oko deset milijuna domorodaca prihvatilo je kršćanstvo, a Marija je danas u Meksiku sveprisutna. Najveća evangelizacija jednoga naroda u povijesti Kristova djela u svijetu, a glavni je čimbenik upravo Marija, u službi svoga Sina i Radosne vijesti, evangelizacije. Dogodilo se to u godini velikoga zapadnoga Lutherova raskola, kad je zauvijek ostavio Katoličku Crkvu i za sobom povukao europski sjever.

Marija se ukazuje sestri milosrdnici Katarini Labouré god. 1830. u samostanu u Rue du Bac u Parizu i

FRA TOMISLAV
PERVAN

povjerava joj misiju koja je prema svemu nemoguća, nevjerojatna. Povijest „čudotvorne medaljice“ vezana je uz ukazanja toj poniznoj redovnici. Za Marijina ukazanja toj skromnoj redovnici do Katarinine smrti nitko u samostanu nije znao osim samostanske predstojnice. Tek kad je preminula, saznalo se da je ona bila osoba kojoj se Marija ukazala. Mnoge su sestre imale pravu muku povjerovati u takvo što jer je Katarina u samostanu obavljala najnezatnije poslove, ni u čemu nije bila povlašćena.

Predstojnica je tek pred Katarininu smrt otkrila ljepotu njezine duše te se osjećala ponukanom zatražiti od sestre Katarine oprost za sve uvrjede i poniženja koja joj je zadavala u samostanu. Na to je Katarina samo uzvratila: „Ja sam samo slabašno sredstvo. Blažena Djevica nije mi se ukazala zbog mene. Ako je izabrala mene, ovakvu nezalicu, onda samo s razloga da ne dvojimo u istinitost ukazanja“. Marija zbilja pogađa kod izbora. Očito je da su nebeski kriteriji posve drukčiji od naših zemaljskih. Marija to zna i stoga se ravna prema nebeskim pravilima i „standardima“.

OKAJNICA ZA GRIJEHE SVIJETA

Ukazanja u La Saletteu, u francuskim Alpama, u blizini Grenoblea 1846. Vidioci su Melanie i Maximin, pastiri. Čuvali su stada, i najednom su ugledali prelijepu Gospođu kako sjedi naslonjena laktima na koljena te gorko plače. Rekla im je tko je i da je tu u ime svoga Sina. Poručila je kako je „mač njezina Sina već isukan“ te da će početi s odmazdom, ako se svijet ne obrati. Marija im je povjerila tajne koje je Melanie imala objaviti. Poslala ih je osobno Papi u Rim, a potom je sedamdesetih godina opširno zapisala svoju tajnu u kojoj naviješta zlehuđe događaje zbog grijeha i otpada čovječanstva. Ukazanja su od Crkve priznata. Pisali smo već o njima u našem Glasniku.

Ukazanja u Lurdu 1858. uslijedila su nakon Marxova *Komunističkog manifesta* (1848.), u kome je pretkazano kako „avet komunizma kruži Europom“ te proglašenja vjerskom istinom Marije bez grijeha začete – *Immaculatae*, god. 1854. Bernardica Soubirous bijaše djevojčica, boležljiva pastirica, nepismena, a znala je od vjere samo moliti kronicu. Iz siromašne mlinarske obitelji, astmatična, sušičava, ugledala je 11. veljače 1858.

prelijepu Gospođu u Bijelom, koja se samo smiješila. Tek je nakon uporna traženja mjesnoga župnika očitovala Marija svoje ime – „Ja sam Bezgrješno Začeće“.

Kad se Marija ukazala Bernardici, u selu je ona bila do te mjere nezatna, najmanja, da je kasnije mogla reći: „Da je na cijeloj kugli zemaljskoj bilo veće nezalnice i gluplje osobe od mene, Blažena bi Djevica nju izabrala!“ U nebu vrijede drukčije „veličine“. Marija to zna iz svoga iskustva i života te zato skreće svoj pogled upravo na najnezatnije, malene, ponizne.

I u Fatimi (1917.) imamo troje nepismene djece, desetogodišnju Luciju, devetogodišnjega Francisca i sedmogodišnju Jacintu. Znali su samo temeljne molitve i molitvu krunice. Od njih Marija traži da nauče čitati i pisati. Pita ih, jesu li voljni prinijeti sebe i svoje živote kao „žrtvu okajnicu za grijeha svijeta“, jer je Marijin „Sin strašno vrijeđan“. Djeca su očitovala spremnost, Franjo i Jacinta su teško oboljeli, prošli su kroz bolesti i patnju te su doskora preminuli, a Lucija je ostala do naših dana (+2005.) svjedočiti istinitost ukazanja u Fatimi. Marija joj se i u samostanu kao redovnici nekoliko puta ukazala privatno.

U Međugorju imamo šestero mladih, u vjeri tek rudimentarno poučeni. Njima se Marija ukazuje 1981., na Ivandan, te im postupno otkriva zbog čega je došla. Ukazanja nisu zbog naše radoznalosti, nego da bismo u ateističkom, bezbožnom društvu, koje je Boga nijekalo, u komu vjera bijaše nevjera, prihvatili Isusa Krista i poruku Novoga zavjeta. Svijet je pošao po zlu, zlim putem, srlja u propast, a Marija bi htjela zaustaviti Božju srdžbu, poziva na zaokret, promjenu života, metanoju, obraćenje. U svim porukama, pa i najnovijoj.

KRONICA KAO TEMELJ

Minulih smo godina pisali o La Saletteu, Fatimi i Međugorju, pa bismo ovom zgodom u kratkim crtama predstavili i ukazanja u Lurdu 1858. Za prvoga ukazanja 11. veljače 1858. Marija ništa ne govori, nego se samo smiješka. Čini znak križa i šutke slijedi molitvu krunice što je moli Bernardica.

Za drugoga ukazanja (14. veljače) Majka Božja ponovno se smiješka, a Bernardica škropi blagoslovljenom vodom govoreći: „Ako ste od Boga,

ostanite. Ako ne, gubite se!“ Majka Božja se ponovno smješka, njoj je gotovo zabavna jednostavnost i naravnost Bernardičina postupka.

Za trećega ukazanja, 18. veljače, Majka Božja oslovljava Bernardicu i pita je, hoće li biti tako dobra te dolaziti na to mjesto tijekom petnaest dana. Bernardica odgovara potvrdno, ako joj dopuste roditelji. Gospođa u Bijelome završno joj poručuje: „Ne obećajem ti da ću te usrećiti u ovome životu, ali u drugome zacijelo!“ Dojmljive i silne riječi!

Za šestoga ukazanja (21. veljače) Marija gleda u daljinu, najednom se ražalosti i poruči Bernardici: „Moli za grješnike!“ Dotle Bernardica „pojavu“ oslovljava s lokalnim „Aquerò“, tj. „Onamo ona“. U međuvremenu Lurd je uznemiren. Bernardicu sumnjiče, rugaju joj se, čak su je udarali pljuškama ne bi li se opametila. Zastrašuju je. Ispituju je policijski službenici te dobiva nalog kako više ne smije ići pred špilju. Policijski je inspektor ispituje, želi je uloviti u riječi, međutim, Bernardica na sva pitanja odlučno odgovara. Kad je pita, s kime bi je usporedila, s kojom od mjesnih ljepotica, pa joj nabraja neka imena, odgovara Bernardica krajnje bezazleno: „Ne mogu joj one ni vode dodati!“ Toliko je lijepa Gospođa u Bijelome.

Bernardica proživljava pravi progon, ali sve prihvaća s nevjerovatnom vedrinom i ravnodušnošću. Njezin stav iznenađuje sve, pa i one koji je ocrnjuju. Za osmoga ukazanja (24. veljače) Majka Božja ponavlja trokratno: „Penitence! Penitence! Penitence!“ – „Pokora! Pokora! Pokora!“ domećući Bernardici: „Moli za grješnike! Poljubi zemlju kao pokoru za grijeha ljudi!“

Za devetoga ukazanja (25. veljače) Majka Božja poziva Bernardicu da na ulazu u špilju kopa rukama i licem te da žvače travu. Postupno navire voda. Najprije blatnjava kaljuža i mutež, ali za nekoliko sati javlja se vratak najbistrije vode koja izvire do dana današnjega. To je dobro znana ljekovita voda iz Lurda. Tih nekoliko gutljaja vode koje je Bernardica ispila 25. veljače 1858. zauvijek će promijeniti Lurd i cijelu okolnicu.

Za desetog ukazanja (27. veljače) Marija daje Bernardici poruku: „Hodi svećenicima i reci im da na ovom mjestu sagrade kapelicu!“ Sličnu je poruku dala Marija i Juan Diegu u Guadalupi. Mjesni sudac želi Bernardici zabraniti pristup špilji. U tom

trenutku samo Nebo intervenira. Naime, 1. ožujka skupilo se više od dvije tisuće ljudi oko špilje, s njima je prvi put i svećenik.

ČUDESNI LURDSKI IZVOR

U blizini Lurda živi Catherine Latapie, ima 38 godina, u završnom je stadiju trudnoće. U listopadu 1856. pala je s drveta i desna joj je ruka totalno paralizirana. U noći je nemirna, rano ujutro uzima svojih dvoje djece, zapuče se prema špilji. Nešto je iznutra tjera na put. Došavši k izvoru koji je čudesno izbilo iz zemlje, potapa u blagi mlaz vode svoju uzetu, kljastu ruku i događa se neopisivo čudo. Najednom osjeća kako se vraća život u njezinu paraliziranu ruku, kako navire krv u žile, osjeća hladnoću vode. Svojim očima ne vjeruje. Kao da je tuđa ruka. Ruka je naskroz ozdravila. Presretna se vraća kući, drugi dan rađa sina Jean-Baptiste koji će postati svećenikom. Cijeloga je života zahvalna za čudo, za sreću koju je iskusila u Masabjelskoj špilji. Naravno da se događaj proćuo i okrenuo cijelu stvar s ukazanjima u drugom smjeru.

Za trinaestoga ukazanja (2. ožujka) poručuje Majka Božja: „Idi svećenicima i reci im da na ovom mjestu upriliče procesiju.“

Bernardica se zapuče župniku Peyramale i prenosi mu poruku Majke Božje. Jedan svećenik govori u svojoj dvojbi kako je nemoguće da bi to bila Majka Božja, nego da ona, siroto dijete, vidi doslovce đavla. Bernardica odgovara savršeno jasno: „Ne pa ne, đavao nije tako lijep kao ova Gospođa!“ Na Bernardičino inzistiranje kod župnika da sagradi kapelicu, odgovara on kako ne želi primati poruke ni naloge niti razgovarati s nekim komu ne zna ni imena

ni zašto je tu. Želi znati ime Lijepo Gospođe. Savjetuje joj da Pojavu koja se ukazuje u špilji Masabielle pita spram imena. Tek kad očituje svoje ime, slijedit će nalog ili zapovijedi.

Za šesnaestoga ukazanja na Blagovijest (25. ožujka), nakon opetovanih Bernardičinih molba da očituje svoje ime, Gospođa u Bijelom najprije je spustila ruke, usmjerila pogled prema nebu te sklopljenih ruku na grudima kazala: „Ja sam Bezgrješno Začeće“. Poslije će Bernardica sa žalom u duši povjeriti: „To su posljednje riječi koje mi je kazala“. Te je riječi – svoje ime – izrekla Gospa mjesnim narječjem.

Nakon što je čula te riječi, ime Blažene Djevice Marije, Bernardica trči kao bez duše do župnika, ponavljajući usput glasno te riječi da ih ne zaboravi. Došav župniku ona je samo glasno uzviknula. Ime joj je: „Que soy era Immaculada Concepciou – Ja sam Bezgrješno Začeće.“

Čuvši riječi koje mu je ponovila Bernardica, koja ne shvaća njihovo značenje, župnik je duboko potresen. Sjetio se da je papa Pio IX. 8. prosinca 1854. svećano, snagom autoriteta kao nasljednik sv. Petra, proglasio vjerskom istinom kako je Marija

začeta bez istočnoga grijeha te je time Bezgrješna – Immaculata.

Za posljednjega ukazanja na Gospu Karmelsku, 16. srpnja 1858., Majka Božja samo se smiješila, a Bernardica je kazala: „Nikad je nisam vidjela tako lijepu!“

ŽIVOTNI KRIŽ SVETE BERNARDICE

Osam godina nakon posljednjega ukazanja, 4. srpnja 1866., Bernardica je zauvijek napustila Lurd, stupila je u samostan sestara milosrdnica u dalekom Neversu, središnjoj Francuskoj. Zbog bolesti godinu je dana kasnila s odlaskom u samostan, a cijelo vrijeme boravka u samostanu bila je boležljiva. Cijeli je život živjela u povučenoći, poniznosti, samoponiženju. Teško ju je ponižavala učiteljica novakinja, a ni samostanska predstojnica nije nimalo blaga prema njoj. Štoviše. Sestra Marie-Bernard cijeloga je života bila teško bolesna, rekosmo, od astme i sušice, na kraju je preminula od tuberkuloze kostiju.

U samostanu je proživljavala doslovce sa svih strana poniženja i torture. Pred samu smrt imala je strahovito grizodušje zbog raznih nestašluka u djetinjstvu, odnosa prema majci, ocu. Trajno je tražila sakrament ispovijedi. Na smrtnoj postelji sa suzama se sjeća kako je jednom izgrdila svoju majku zbog juhe od luka koje miris nije mogla podnijeti, te kako je kao dijete u gnjevu potrgala nekoliko listova iz katekizma. U predvečerje svoga preminuća povjerala se svojoj prijateljici sestri Nathalie: „Strah me je. Primila sam toliko milosti, a tako sam ih malo iskoristila!“ Kratko prije svoje smrti kazala je: „Bivam mljevena poput zrna žita.“

Njezin biograf P. Laurentin piše kako je živjela ne od prosvjetljenja, nego od čvrstog prihvata riječi i volje

NESHVATLJIVI I VJEČNI BOG POSLUŽIO SE DJEVICOM MARIJOM I NEZNATNOM BOLEŽLJIVOM DJEVOJČICOM DA BI U VREMENU OTPADA, MATERIJA LIZMA, NIJEKANJA BOGA, OČITOVAO DA JE ON GOSPODAR I GOSPODIN. NE TREBA ZABORAVITI, ISTE GODINE KAD I BERNARDICA, 1844., RODIO SE I FRIEDRICH NIETZSCHE, NAJVEĆI PROTIVNIK KRŠĆANSTVA NOVIJEGA DOBA, DEKLARIRANI BEZBOŽNIK, KOJI JE PROGLASIO U SVOJIM SPISIMA I SVOJIM ŽIVOTOM „SMRT BOGA“.

skrivenoga Boga koji je u njezinu životu zašutio. Prošla je svoj križni put. Od 11. prosinca 1878. cijelo vrijeme do smrti prikovana je uz krevet. Preslaba je, nikada se više nije oslonila na svoje noge. Svoju bolesničku postelju s velikim bijelim zastorom naziva „moja mala bijela kapelica“. Preminula je 16. travnja 1879. Kao što joj je Marija pretkazala, nije imala sreće u životu, nije imala sretan život, u samostanu nije smjela govoriti o svojoj prošlosti, ali je ipak jednom zgodom postavila pitanje jednoj od sestara: „Što se čini, čemu služi metla?“ – „Pa s njome se čisti“. – „A onda“ – nastavila je Bernardica. „Ostavila se iza vrata, u uglu“ odgovara sestra. Bernardica je uzvratila: „Upravno to! To je moj život! Marija se poslužila mnome i sad me stavila u kut. To je moje mjesto“. Biti zadnja, biti neznatna, ponizna.

Preminula je u naslonjaču, stišćući i ljubeći križ, izgovarajući: „Isuse moj! Kako te silno ljubim!“ Sestre su počele moliti Zdravomariju. Bernardica je prihvatila. Zauzavala se kod riječi: „Sveta Marijo, Majko Božja, moli za mene sirotu grješnicu!“ Preminula je izgovarajući te riječi: „Moli za mene, sirotu grješnicu!“ Za procesa proglašenja blaženom i svetom, prema propisima, njezino je mrtvo tijelo više puta ekshumirano. Tijelo je do danas ostalo neraspadnuto. Blaženom je proglašena 1925., a svetom 1933. Za života je bila ponižavana i prezrena, dok dandanas milijuni hodočaste u Lurd. Dosada je zabilježeno više od pet tisuća čudesnih ozdravljenja, od kojih je sedamdesetak priznato kao medicinski neprotumačivo.

Neshvatljivi i vječni Bog poslužio se Djevicom Marijom i neznatnom boležljivom djevojčicom da bi u vremenu otpada, materijalizma, nijekanja Boga, očitovao da je on Gospodar i Gospodin. Ne treba zaboraviti, iste godine kad i Bernardica, 1844., rodio se i Friedrich Nietzsche, najveći protivnik kršćanstva novijega doba, deklarirani bezbožnik, koji je proglasio u svojim spisima i svojim životom „smrt Boga“. Međutim, Bog je živ, dok je Nietzsche odavna mrtav. Bog je neotklonjiv iz ljudske svijesti, srca i povijesti. Marijina su ukazanja tomu bjelodani dokaz te vidioci, svjedoci zazbiljne zbilje.

Duhovna oporuka sv. Bernardice Soubirous

Zahvaleći mnogim dojmljivim izričajima sv. Bernardice te osjećajima koje je kušala ponekada izraziti riječima, mogla se sročiti njezina idealna duhovna oporuka. Vrijedi razmatrati i meditirati iz dubine srca njezine zabilježene riječi.

Za neizrecivu bijedu i nevolju mame i tate, za ruševnu mlinicu, za onu nesretnu radionicu, za vino umora, za šugave ovce – hvala ti, moj Bože.

Bila sam odveć gladna da bih se mogla nasititi!

Za zbrinutu djecu, za sačuvane ovce... Hvala, o, Bože!

Hvala ti, o, moj Bože, za onoga državnog odvjetnika, hvala za onoga komesara, hvala i za policajce, hvala za sve tvrde i opore riječi župnika Peyramala.

I za dane kad ste dolazili, Djevicu Marijo, i za dane u koje niste dolazili. Moći ću Vam zahvaliti samo u raj, Gospe.

Pa i za onu primljenu zaušnicu, za porugu i ismijavanje, za sav prijezir, i za one koji su me smatrali ludom, za one koji su me smatrali lažljivicom, pa i za one koji su mi predbacivali koristoljublje, hvala, o, Majko Božja!

Pa i za pravopis koji nisam nikada svladala, za dobro pamćenje koje nikada nisam imala, za sve moje manjkavo obrazovanje i za moju glupost... hvala!

Hvala, jer da je bilo na zemlji stvorenja ili djevojčice s manje znanja i gluplje od mene, Vi biste nju izabrali.

Za moju već davno preminulu majku, za bol koju sam osjećala kad me moj otac, namjesto da ispruži ruke prema svojoj maloj Bernardici, oslovio sa „Soeur Marie-Bernadette“ (Sestra Marija Bernardica)... hvala ti, o, Isuse! Hvala i za nježno i tankočutno srce koje ste mi dali, a koje ste natopili gorčinom! Hvala!

I za Majku Jozefinu koja me proglasila „ni za što korisnom i neuporabivom“... hvala! Pa i za sarkazam odgojiteljice nevakinja, za njezin neumoljivi glas, za njezine nepravdnosti, za njezinu ironiju te za kruh ponižavanja... hvala!

Hvala i za to što sam i za klevetanja bila „povlaštena“ kao jedna za koju su sestre znale govoriti:

„Koja sreća ne biti Bernardica!“

Hvala za to što sam bila Bernardica, kojoj se prijetilo tamnicom, jer sam Vas vidjela, Presveta Djevice, što su me ljudi promatrali kao rijetku „pticu“; ona Bernardica koja je bila tako jadna da je svatko tko ju je vidio govorio: „Ona više ništa ne može!“

Za ovo sažalno i bijedno tijelo, koje ste mi dali, za ovu strašnu astmu, za moje tijelo koje napada trulež, za moje porodne kosti, za moje prekomjerno znojenje, za moju groznicu, za moje skrivene i moje akutne boli... hvala ti, moj Bože!

Hvala, o, sveta Djevice, jer sam sigurna da ćete Vi ispuniti Svoje riječi: „Ne obećajem ti da ćeš biti na ovome svijetu sretna, ali zato u budućem...“

Preveo: fra Tomislav Pervan

ODMOR UZ BOŽJU RIJEČ

Razloge
za čitanje Božje
riječi svaki dan može
nam približiti i iskustvo od
jednog poznatog glazbenika:
„Ako sviranje klavira ne
vježbam svaki dan, osjetim
ja. Ako ne vježbam dva dana,
osjete članovi moje obitelji
i moji najbliži prijatelji. A
ako to ne činim tri dana,
osjeti publika.“

A to će imati posljedice na naš život. Upravo tome uči nas nebeska Majka: „Zato molite, da se vaše srce otvori i bude osjetljivo za Božju riječ.“ (25. 11. 1997.)

Čovjek je biće koje zaboravlja kako sitnice tako i krupne stvari. Međutim, postoje stvari koje ne zaboravlja. Što mu je važno, odnosno što smatra važnim i korisnim, ne zaboravlja. Netko ima vremena za čitanje često nesuvislih portala i novinskih članaka, a zaboravlja čitati Božju riječ. S druge strane Božja riječ nam možda i jest važna, ali je zaboravimo čitati, jer prevagne neki posao, obveza, umorni smo pa ne stignemo. Zato nas Gospa podsjeća: „Ne zaboravite, dječice, čitati Sveto pismo.“ (25. 1. 2006.)

Zbog svih tih i mnogih drugih razloga Gospa želi da Sveto pismo stavimo na vidljivo mjesto u obiteljskom domu. „I neka (Biblija) bude na vidljivom mjestu, da vas uvijek potiče da je čitate i da molite.“ (18. 10. 1984.)

Vidljivo mjesto – to je onaj prostor u kući koji odmah primijetimo čim uđemo u kuću. Kako lako uočimo televizor u kući. Zašto? Jer je na vidljivom, bolje rečeno, centralnom mjestu u našem domu.

Ako je Sveto pismo na vidljivom mjestu, ne ćemo ga tako lako zaboraviti kao kad bi se nalazilo primjerice u ormaru s otvorenim policama, među ostalim knjigama koje inače ne dodirujemo nego nam služe kao ukras.

Koje bi to vidljivo mjesto u obiteljskom domu bilo za Bibliju? Svatko od nas u kući ima kuhinju i blagovaonicu. To su vidljiva mjesta gdje hranimo svoje tijelo. Gospa želi da isto tako načinimo i „blagovaonicu“, kutak gdje ćemo hraniti dušu. Dakle, neki kutak u dnevnom boravku mogao bi biti zgodno mjesto, gdje Biblija ne smeta, a lako je uočljiva. Ili da to bude neka druga prostorija u kući. U jednoj poruci Gospa spominje takav kutak: „Želim, draga djeco, da kroz ovo vrijeme nađete kutak za osobnu molitvu.“ (25. 7. 1997.)

Stavljajući Bibliju na vidljivo mjesto, pokazujemo time još nešto: da nam je važna! Jer ono što u kući ističemo, do toga nam je stalo. Ovdje, naravno, moramo malo pripaziti, jer stavljanje Biblije na vidljivo mjesto u kući ne mora biti iz motiva koje Gospa želi nego iz izvanjskih razloga kao što je stjecanje imidža, dakle da drugi to vide i sl. No, pođemo li od pravih namjera, da svakodnevno čitajući ne zaboravimo hraniti se Božjom riječju, vidljivo mjesto postat će i nama važno i drago mjesto u kući koje ćemo rado i često posjećivati. K tomu, ne ćemo se stidjeti što je Sveto pismo na vidljivom mjestu ako nam dođu u posjet i oni koji ga ne čitaju.

Tako će postavljanje Svetog pisma na vidljivo mjesto dobiti svoj pravi smisao – da ga ne zaboravimo čitati i da se njime hranimo.

Sigurno ste se pitali što je to molitva srcem. Pokušavali ste i tražili odgovore. Molili ste kronicu, išli na misu, molili devetnice, molili na razne nakane, molili više, postili, ali vam možda još nije jasno o čemu se radi u molitvi srcem. Gospa nam pokazuje put: spoznati što je to *molitva srcem* postiže se čitanjem Svetoga pisma. „Stavite Sveto pismo na vidljivo mjesto u vašoj obitelji i čitajte ga. Tako ćete spoznati molitvu srcem i vaše misli bit će u Bogu.“ (25. 1. 2007.)

Najprije želimo napomenuti da nas puko čitanje Božje riječi ne mora nužno voditi prema molitvi, jer Božju riječ možemo čitati nesvjesno, zatim kao da je književno štivo ili kao da se ne odnosi na nas nego na druge ljude. No, ipak prvi korak ostaje jednostavno početi čitati Sveto pismo. I ako ne razumijemo sve, čitajmo ga. Ustrajmo u čitanju. Neka nas u tome ništa ne obeshrabri. A budimo sigurni da kušnje ne će izostati.

Čitanje Božje riječi pretvarat će se u molitvu kada riječ koju čitamo uzmemo kao *Božju riječ*. Jasno, iako tu riječ zovemo Božjom, njezina ljuska i dalje ostaje ljudska. No jezgra je božanska. Uzmemo li čitanje Božje riječi kao vrijeme otkrivanja te jezgre, tog bisera koji se krije u njezinoj nutрини, silaziti ćemo u dubine te riječi. Otkrivat ćemo *novi svijet* i sve više upoznavati Boga. U napisanim mislima iščitavat ćemo Božje misli i tako se približavati Božjem srcu.

Istovremeno, sve više ćemo silaziti i u svoju nutrinu i upoznavati sebe i svoje srce. To je presudno, jer svijest da Božja riječ nije upućena drugima nego *nama*, odnosno *meni*, uvjet je za rast prema molitvi srcem. Tek će se tako uspostaviti osobni odnos između mene i Božje riječi, jer u Bibliji se ne radi o drugima nego o meni. Doduše, u njoj su zapisani događaji koji govore o iskustvima ljudi koji su živjeli prije mene. Biblija je pismo, ali ja sam adresant. Meni je upućena riječ koju čitam. Ja se u njoj trebam prepoznati. U njoj se o meni govori. Dakle, ne radi se samo o pukom čitanju biblijskih tekstova nego o *načinu* čitanja, o tome *kako čitati* Božju riječ.

Na koncu gore napisane poruke Gospa kaže: „... i vaše misli bit će u Bogu“. Moliti srcem znači biti svjesni da živimo u Bogu. Najprije s mislima, a potom i cijelim bićem. Dok čitam na papiru zapisanu Božju riječ, moja pozornost ide prema Bogu. Sve mu se više približavam, mislima i srcem.

Rabi Mojsije iz Kobrina je učio: „Kad izgovaraš riječ pred Bogom, udi cijelim bićem u tu riječ.“

Jedan slušatelj upita: „Kako je moguće da golemi čovjek uđe u malu riječ?“ Tad sveti učitelj reče: „Ne govorimo o onome koji se pravi većim od riječi.“

FRA MARINKO
ŠAKOTA

„DANAS VAS POZIVAM DA U SVOJIM KUĆAMA SVAKI DAN ČITATE BIBLIJU.“ (18. 10. 1984.)
TAKO NAS GOPSA POZIVA U MEĐUGORJU.

Zašto Gospa želi da Božju riječ čitamo u obiteljskim kućama? Zar nije dovoljno čuti je nedjeljom u crkvi? Gospi je toliko važno da se u kršćanskoj obitelji čita Božja riječ da je, nakon što se obitelji u župi Međugorje nisu (dovoljno) odazvale na njezin poziv da mole i da se obraćaju, žalosna uputila apel i izričito zapovjedila (što inače vrlo rijetko čini!) da svaka obitelj *mora* čitati Božju riječ. „Danas je dan kada vam upućujem poruku za župu. Ali cijela župa ne prihvaća poruke i ne živi po njima. Ja sam žalosna, i želim da me, draga djeco, slušate i da živite po mojim porukama. Svaka obitelj *mora* moliti

obiteljsku molitvu i čitati Bibliju!“ (14. 2. 1985.)

Obiteljski domovi su mjesta odgoja i odrastanja. Tu su naši korijeni i izvori. Tu se uči živjeti, stječu se navike, oblikuje se gledanje i razmišljanje. Kakvi ćemo biti ljudi, ovisi ponajviše od obiteljskog odgoja.

Jasno nam je, stoga, zašto je važno čitati Božju riječ u obiteljskim domovima. Ako zavalimo čitati Bibliju još dok smo djeca, ta ljubav prema njoj ne će tako lako presahnuti i onda kada odrastemo. I ako djeca vide roditelje da čitaju Božju riječ, ne će to ostati neprimijećeno nego će ostati zapisano u njihovim dušama.

Zašto svaki dan čitati Božju riječ? Nije li to malo čudno? Ne svako drugi, sedmi ili dvadeseti nego svaki dan?

Isusove riječi „Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što

izlazi iz Božjih usta“ (Mt 4,4) mogu nam pomoći u traženju odgovora na pitanje o razlozima čitanja Božje riječi svaki dan. U Isusa nema isključivosti (samo *tijelo*). Njegovo pravilo je: i-i. Vanjština i nutrina, tijelo i duša, hrana tijelu i hrana duši. Tu istinu,

...ČITANJE BOŽJE RIJEČI NE MORA NUŽNO VODITI PREMA MOLITVI, JER BOŽJU RIJEČ MOŽEMO ČITATI NESVJESNO, ZATIM KAO DA JE KNJIŽEVNO ŠTIVO ILI KAO DA SE NE ODNOSI NA NAS NEGO NA DRUGE LJUDE. NO, IPAK PRVI KORAK OSTAJE JEDNOSTAVNO POČETI ČITATI SVETO PISMO. I AKO NE RAZUMIJEMO SVE, ČITAJMO GA. USTRAJMO U ČITANJU. NEKA NAS U TOME NIŠTA NE OBESHABRI. A BUDIMO SIGURNI DA KUŠNJE NE ĆE IZOSTATI.

međutim, lako zaboravimo. Živimo jednostrano pa se isključivo brinemo za *tjelesnu* hranu. Zato nas Isus gore spomenutim riječima ispravlja. Kao što nam je svaki dan potrebna hrana za tijelo (kruh), isto tako nam je potrebna hrana za dušu (Božja riječ).

Razloge za čitanje Božje riječi svaki dan može nam približiti i iskustvo od jednog poznatog glazbenika: „Ako sviranje klavira ne vježbam svaki dan, osjetim ja. Ako ne vježbam dva dana, osjete članovi moje obitelji i moji najbliži prijatelji. A ako to ne činim tri dana, osjeti publika.“

Isto vrijedi za čitanje Božje riječi. Ako Božju riječ čitamo svaki dan, razvit ćemo osjećaj za njezin poseban duh i za poruke koje se kriju u njezinim riječima. Ako pak to zanemarimo, u nama će otupjeti osjećaj za nju i slabit će potreba da je uopće čitamo.

ŠUTNJA KOJA ISTOVREMENO BOLI I OZDRAVLJA

„Kad je Isus čuo da je Ivan predan, povuče se u Galileju.“ (Mt 4,12)
Kad je kasnije čuo da mu je Herod dao odsjeći glavu, samo je otišao dalje. Ni jedne riječi nije rekao u njegovu obranu. Šutio je. Po našem shvaćanju morao je nešto za Ivana reći ili učiniti. Još su i rođaci. Šutnja zna strašno boljeti. Ivan je naviještao samo istinu, pravednost i obraćenje. Pozivao je na obraćenje i Heroda, ali ga je ovaj bacio u tamnicu i odrubio mu glavu.

Nije morao Isus učiniti neku oružanu pobunu, ali je mogao prozvati javno Heroda i reći nekoliko utješnih riječi za Ivana. To bi njemu njegovi učenici prenijeli. Ali Isus šuti. Samo je šutio i otišao u Galileju.

Kad su Isusovi učenici, poslije njegova odlaska na nebo, umirali mučeničkom smrću, on je također šutio. Kad su njegova ljubljena učenika Ivana bacili u kotao vrelog ulja, Isus je šutio.

Možemo uzeti sliku i iz života danas. Dva čovjeka susjeda. Jedan bogobojazan, dobar, plemenit, darežljiv... Drugi kriminalac, lopov, lažov, prevratan, preljubnik... I zna se dogoditi da ovaj prvi koji je bogobojazan, oboli od neizlječive bolesti i umre. Iza njega ostanu djeca i žena nezbrinuti. Ovaj drugi je kriminalac, a posve je zdrav, živ i bogat. A Isus na sve to šuti. Ili bezobzirni poslodavac zakida plaću svome radniku ili uopće ne isplati krvavo zasluženu plaću tako da ovaj ne može prehraniti svoju obitelj. U isto vrijeme poslodavac kupuje jahte i ne zna što će od luksuza. Jedan ne zna što će od luksuza, a drugi umire od gladi! A Isus na sve to šuti.

Svatko bi iz svoga životnog iskustva mogao posvjedočiti Isusovu šutnju u pojedinim etapama životnog puta. Čovjek se u tim trenucima osjeća sam i napušten. Čini se da ti trenutci predugo traju. Kao čitava vječnost. To su trenutci i razdoblja

nejasnoća, tame, tjeskobnih traženja. U nama se nastanjuju trenutci sumnje kad nam se čini da ništa ne vidimo i ništa ne znamo. Trenutci kad tjeskoba u nama izjeda sigurnost, izvjesnost, lakoću vjerovanja.

A Isus šuti.

Meni je osobno najteže bilo u djetinjstvu kad bi mama zašutjela. A zašutjela bi kad bi nešto bilo nevaljalo kod nas djece ili zbog neke druge situacije. Više bih volio da je uzela bilo kakvu šipku i dobro me namlatila nego da je šutjela. Šutnja zna boljeti kao ništa drugo.

Isus ne samo da šuti kad ga mi zazivamo u našem trpljenju, nego je šutio i na svom vlastitom križnom putu. Što je Isus činio u najtežim trenucima svoga života, kad su ga ispitivali i sudili, kada su ga izazivali vojnici i sluga, kada ga je pogrdjivala svjetina, kada je znao da je došao odlučni čas? Što je, dakle, činio? Ništa. Šutio je. Isus je pune tri godine neprestano govorio i propovijedao po svim gradovima i selima. Na kraju životnog puta, kad je stajao pred Pilatom, Herodom, Velikim svećenikom, dakle, kremom Palestine, ako je ikada trebao govoriti, onda je to bio taj čas. Izabrao je šutjeti. Ima priliku, ali on šuti, iako se događa najveća nepravda u povijesti čovječanstva. Kad je Isus na križu umirao, Otac nebeski je također šutio.

Zašto šuti? Kao što su bile snažne Isusove propovijedi, isto tako je

FRA STANKO MABIĆ

MENI JE OSOBNO NAJTEŽE BILO U DJETINJSTVU KAD BI MAMA ZAŠUTJELA. A ZAŠUTJELA BI KAD BI NEŠTO BILO NEVALJALO KOD NAS DJECE ILI ZBOG NEKE DRUGE SITUACIJE. VIŠE BIH VOLIO DA JE UZELA BILO KAKVU ŠIPKU I DOBRO ME NAMLATILA NEGO DA JE ŠUTJELA. ŠUTNJA ZNA BOLJETI KAO NIŠTA DRUGO.

snažna i njegova šutnja. Šutnja je sastavni dio navještaja Kraljevstva nebeskoga i sastavni dio molitve. Ne šutnja koja je samo na usnama dok je u srcu buka i vika mržnje, osvete, mrmljanja nego šutnja u kojoj ljubi. Ta šutnja je možda kadra više reći od izgovorenih riječi. Danas znamo da je bila plodonosna i spasonosna Njegova šutnja.

Kad se anđeo javio Zahariji i rekao mu da će dobiti sina, Zaharija nije povjerovao i zato je zanijemio. Zašutio je devet mjeseci. Na prvi pogled se može činiti kako je Bog po anđelu kaznio Zahariju što nije povjerovao. Međutim, Bog ne kažnjava. Bog kao Otac ljubi i svakog čovjeka pa i onda kad mu daje trpljenje. Bog mu uskraćuje govor kroz devet mjeseci i na taj

mu način daje priliku da ga susretne u šutnji. Dok je bio svećenik, pretpostavljam da je previše govorio, a premalo šutio i slušao. Zanijemio je i šutio devet mjeseci jer u šutnji se vjera rađa i raste. Ne šutnja u kojoj u sebi mrmljam ili osuđujem druge ili sebe sažalijevam nego šutnja u kojoj intenzivno slušam Božju riječ jer vjera dolazi nutarnjim slušanjem.

Jedan redovnik se odlučio posve povući u pustinju i posvetiti molitvi i šutnji. Međutim, svako malo je izvirao iz pustinje da vidi ima li tko da mu se divi. On u šutnji pustinje nije hranio svoju dušu Božjom riječju, nego svoj ego religioznom taštinom. Ta šutnja je beskorisna. Vrijedi jedino šutnja u kojoj stišam glas svoga ega, posebno „religioznog“ ega, da bi bio

kadar u svojem srcu čuti glas Duha Svetoga koji je najtiši od svih drugih glasova u nama. „Da poslušam što mi to Gospodin govori.“ (Ps 85,9)

Kad je Ivan napunio 15 godina, njegovo je srce čeznulo za šutnjom, tišinom, pustinjom jer je znao da će samo tamo najučinkovitije čuti Gospodinov glas. Trebao je naslijediti svoga oca kao svećenik u hramu. I kad je došlo vrijeme da preuzme od oca tu časnu ulogu, on napušta sve i odlazi u pustinju. U pustinji provodi 15 godina. Tijelo je hranio medom i skakavcima, a dušu riječju Božjom i tišinom.

Vrača se iz pustinje na rijeku Jordan i iz njega riječ Božja nije samo progovarala, nego je „vikala“. Riječ postaje snažna samo ako je izrasla iz tišine slušanja i intimnog druženja s Bogom. Ta riječ nikoga ne ostavlja ravnodušnim jer u njoj se Duh Božji nastanjuje. Iako je Ivanova javna služba trajala samo godinu dana, Bog je svoju veliku silu očitovao kroz Ivanovo propovijedanje. Priprema u šutnji petnaest godina, a služba djelovanja samo godinu dana. Petnaest naspram jedan. Možda bi tako trebao izgledati odnos naše šutnje i našega govora. Jedna minuta govora i petnaest minuta šutnje i slušanja. Uvjeren sam da bi nam tada komunikacija bila puno kvalitetnija i tek bi tada naša riječ bila kadra viknuti da je svatko čuje.

Poslije događaja u Damasku, sv. Pavao je proveo tri godine u šutnji arapske pustinje i tek tada uzlazi u Jeruzalem. On je mogao poslije Damska odmah početi propovijedati jer je bio visoko obrazovan i izvrstan govornik. Ali povlači se u pustinju da stiša svoje farizejsko srce i da poslušati što mu to Gospodin ima reći. Znao je da vjera dolazi nutarnjim slušanjem i vanjskom poslušnošću.

Netko mi je nedavno ispričao priču o svećeniku koji je pokušavao uvjeriti jednog župljanina alkoholičara da bi se trebao okaniti pića. Da bi mu to i dokazao, nabavio je čašu alkohola, čistog alkohola, i uzeo crva te ga je ubacio u čašu. I jadni se crv počeo trzati te je ubrzo skončao. Tada se svećenik obrati župljaninu, „Ivane, jeste li shvatili?“ Ivan je rekao: „O, da, oče, shvatio sam. Jednostavno je za shvatiti. Znači, ako imate crva u želucu, treba piti alkohol.“ I tako je to alkoholičar shvatio. Jednostavno nije slušao što mu drugi govori, nego čuje samo ono što mu se sviđa. Trebamo više slušati. U razgovoru slušanje je važnije od govorenja.

Ima jedan izreka koja kaže: *Blaženi oni koji nemaju što kazati, a opet šute.*

Gotovo sve osobe teže da govore, da se „izreknu“ da isprazne vreću. Malo je onih koji znaju slušati. Ipak, slušanje je najdragocjeniji stav, najkorisniji blišnjemu i nama samima.

U šutnji se susrećemo sa samima sobom i s Bogom.

Kad jednom počnemo istinski razgovarati s Bogom, sigurno ćemo iskusiti kako smo često nijemi pred njim. Iako izgovorimo jako puno riječi i uspijevamo puno toga reći, ipak ne uspijevamo izreći i ono što nam je stvarno potrebno. Imamo duboku potrebu izgovoriti ono što nam leži u srcu, duboku ranu, bol, razočaranje, gorčinu. Izreći sve ono što nam drijema u našem srcu, ali ne uspijevamo progovoriti niti riječi. Uvijek iznova pokušavam izreći ono što nam se skriva u srcu, ali nikada do kraja ne uspijemo. I nikada nismo zadovoljni izrečenim.

I ne samo da ne uspijevamo izreći ono što je u nama nego ne uspijevamo ni čuti ono što nam Bog želi reći. Ili bolje rečeno, čujemo samo ono što nam odgovara (poput

onoga alkoholičara), ali ne i ono što nam je stvarno potrebno. Kad čujemo glas Božji u srcu, tada možemo čuti i u riječima ljudi oko nas ono što nam Bog želi reći. Te riječi će tada dodirivati i osobe oko nas. Tada nastaje odnos u kojem se nebo otvara iznad nas. Bit ćemo kadri čuti glas Božji u svakoj stvari i odjek svake riječi u Riječi Božjoj. *A riječ Božja je uvijek riječ ljubavi koja stvara život.*

Čitamo u Bibliji da se Bog jedne noći u snu ukazao Davidovu sinu Salomonu rekavši mu: „Reci što želiš. Dat ću ti“. Salomon je mudro odgovorio: „Daj svom sluzi pronicljivo srce.“ (1Kr 3,4). Oni koji bolje poznaju hebrejski kažu da na hebrejskom nije napisano „proncljivo srce“ nego piše „srce koje čuje“. Nema ništa dragocjenije od srca koje čuje Boga.

Nijedna osoba nije imala u tolikoj mjeri *srce koje čuje Boga* kao što je to bila Marija. Ona je govorila Isusu do njegova javnog djelovanja. Od toga trenutka Marija je zašutjela i slušala srce što Isus govori. Ono što je razumjela to je živjela, a što nije razumjela, pohranjivala je u svom srcu.

Duhovna tradicija stavlja pred nas Mariju kao učiteljicu molitve upravo zato što ona zna slušati u šutnji pa makar joj zadavalo bol ono što čuje. Kad Isus pita: „Tko je moja majka?“, ona šuti. Pod križem je mogla proklinjati sve one vojnike i velike svećenike koji su razapinjali Isusa. Mogla je vikati, udarati i gurati vojnike. Ali ona šuti. Uči od Isusa kako šutjeti, ljubiti i opraštati, pa i onda kad se događa najveća nepravda. Samo ljubav može promijeniti drugoga jer Bog je ljubav. Ljubav koja je jednako prisutna i učinkovita u riječi i u šutnji.

Marija danas intenzivno govori u Međugorju: Slušajte moga Sina i činite sve što vam kaže On. Ne šuti. Možemo li u tome prepoznati znak najave drugog dolaska Njezina Sina? Kad On dođe, tada će Marija opet zašutjeti. Po njoj je Isus došao prvi put na Zemlju, doći će po njoj i drugi put. Postoje prigovori nekih: zašto Marija toliko puno govori, toliko puno poruka šalje i toliko se puno puta ponavlja? Možda je razlog u tome što je nismo čuli. Što nismo stišali svoje farizejsko srce, povukli se u tišinu i u šutnji Podbrda i Križevca oslušivali: da poslušam što mi to Marija o Isusu govori i poručuje!

Foto: Arhiv ICMM

Razgovor s Mirlom Dissette, volonterkom u Međugorskom informativnom centru u Las Vegasu

BOGU NIŠTA NIJE NEMOGUĆE

SABRINA ČOVIĆ
RADOJIČIĆ

Čega se sjećate s početka rada u marijanskom Međugorskom informativnom centru u Las Vegasu? Obilje je sretnih uspomena, ali na pamet mi pada riječ „diskrecija“, jer mi je pomalo neugodno previše isticati svoju ulogu, bogatu blagoslovima, ali i dubokom tugom. Centar je prekrasan blagoslov ne samo u mom životu nego i, posredno, u životu moga supruga i djece. Koristim izraz diskrecija jer ste izvrsna novinarka i autor s pronicljivim pitanjima, a

posebno se divim Božjim darovima. Brižni ste prijatelj Međugorskog informativnog centra i Vama je vrlo lako otvoriti srce. Počela sam prisustvovati tjednim svetim misama u „Svetoj Obitelji“ u čast naše Blažene Majke Kraljice Mira u kolovozu 1989.

Kakva je bila uloga oca Bena, osnivača Centra u Vašem angažiranju?

Monsinor Ben je odigrao značajnu ulogu da me 1997. dovedu u Centar kao volonterku, nakon sedam godina duhovnog rasta. Godine 1989. moj suprug Bill i ja smo se „vratili kući“ u Katoličku Crkvu s predanošću koja me potresla do srži zbog osjećaja najveće radosti koju

sam ikad doživjela, „napokon doma“. Moj se suprug sprijateljio s ocem Benom, koji je 1991. postao moj duhovni voditelj. Tada nisam znala što to uopće znači, ali sam zahvalno prihvatila. Dakle, moj odnos s ocem Benom razvio se preko Gospe Kraljice Mira još prije mog povratka Crkvi. Živjeli smo u Boulder Cityju, a u trgovini prehrambenim proizvodima moglo se pronaći glasilo Centra. Kad mi je otac Bob u ljeto 1989. rekao da potražim Katoličku Crkvu, točno

sam znala kamo ići. Otac Bob bio je u Međugorju, vratio se i u svojoj župi osnova molitvenu skupinu i tjedne mise u čast Kraljici Mira i Božansko-me milosrđu. Postala sam volonterka u Centru.

Kakvo je bilo razdoblje prije Vašeg povratka u Katoličku Crkvu?

Za mene je to bila 23-godišnja odsutnost tijekom koje nisam redovito išla u crkvu sve dok je nisam u potpunosti napustila. Cijeli sam život imala ono što nazivam iskrenim odnosom s Bogom, tako da sam samo naslućivala njegovu prisutnost. U djetinjstvu sam ga jako voljela, ali nisam bila sigurna je li Katolička Crkva jedina istinska, apostolska Crkva, pa sam sredinom 60-ih otišla od kuće radi škole, a zatim polako potpuno napustila Crkvu kada sam počela raditi. Bilo je to vrijeme propitivanja mnogih postupaka koji su se odvijali ne samo u Crkvi nego i u društvu. Padaju mi na pamet riječi „rođeni slobodni“. Pojavila se velika i bezobzirna ležernost, koju nisam shvaćala iz svoga života u zaštićenom, konzervativnom obiteljskom „balonu“. Naivno sam posjećivala druge protestantske i ne-denominacijske Crkve, ali uvijek prazne. Znala sam da je Bog sa mnom i promatra kao zabrinuti nebeski Otac, ali dopuštajući mi slobodnu volju.

Kada ste prvi put čuli za Međugorje?

Za Međugorje sam čula preko članka novinara Waynea Weiblea koji mi je moja draga i pobožna tetka Vicky s Floride dala da pročitam 1986. Moj je odgovor bio: „Bogu ništa nije nemoguće.“

Kada ste prvi put posjetili Međugorje?

S majkom sam 1995. hodočastila na sveta marijanska mjesta u društvu oca Bena. Posljednjih pet dana prilično dugog putovanja, koje s ljubavlju darujem Gospodinu kao svoj „trnoviti hod“ bilo je rezervirano za Međugorje. Nakon razdoblja od pet godina velike utjehe, zakoračila sam u vrijeme praznine, „tamne noći duše“. No, nisam očajavala, nego sam sve prihvaćala s duhovnom hrabrošću i zahvalnošću Njemu, Vječnom Ocu, jer sam znala da sam napredovala od jaslica do predškolskog vrtića.

Kakvi su bili Vaši dojmovi?

Kad smo stigli u Međugorje, bila sam iscrpljena. Međugorje je za mene odražavalo radost drugih i sudjelovala sam u njihovoj radosti i prilici da „sve zaboravimo i jednostavno postojimo“. Pronašla sam „mir“ u toj oazi u kojoj sam sama lutala po malom selu, potpuno otvorena za Njega, bez ometanja. Vjerovala sam da je moja presveta nebeska Majka, Kraljica Mira, prisutna kao brižna Majka i suputnica i da je sretna zbog ljubavi koju gajim prema njezinu Sinu Isusu. Nakon Međugorja otišla sam sama u Italiju na tjedan dana kako bih posjetila svetište Gospe od Utjehe u Torinu kako bih joj zahvalila. Uopće se nisam bojala zbog ovog neobjašnjivog povjerenja i radovala sam se tišini i susretu s misionarkom Gospe od Utjehe koju sam upoznala u opatiji u Kentuckyju 1991. U Rimu sam se zaustavila da posjetim baziliku svetog Pavla izvan zidina i bez prethodne namjere završila u cistercitskom samostanu Tri fontane, gdje sam od „radničkog“ redovnika primila pomaganje Božjom ljubavlju da nastavim tim putem. Kako je otac Ben bio moj duhovni voditelj, zbog njega sam ispravno razumjela određene duhovne stvari.

Kako biste opisali rad Centra?

Ovo je teško pitanje za mene. Jednostavno su me 1997. potražili, zajedno s Theresom Hall, Virginijom i drugima, kako se činilo da Međugorski informativni centar prolazi kroz stanku. Otac je poznao naše administrativne vještine i svi zajedno smo bili željni širenja poruka koje su vodile do njezina Sina Isusa. Kada smo se priključili, na ime Centra je dodan pridjev „marijanski“. Otac se te godine povukao u dobi od 75 godina i imao je više vremena usredotočiti se na molitvu, razmatranje i putovanje. Prijelaz iz pastora u „umirovljenika“ nije bilo lako vrijeme za njega. Imao je mladu dušu, punu energije i dubokoga molitvenog života. Mislim da nam je možda razmatranje naše Blažene Majke koja ga je „ljubila kao vlastitog sina Isusa“, potaknulo da ga volimo i poslužujemo u njegovu svećenstvu preko Boga. Već smo poznavale granice, a Perla mu je bila srce. Otac je imao vrlo poseban odnos s Redom bosonogih karmelićanki Isusa, Marije i Josipa iz Las Vegasa. Do danas, Perla i ja ih jako volimo i poštujemo.

O kakvim je aktivnostima riječ?

Tijekom tog vremena bile smo jako zauzete i otac je bio okružen duhovnim kćerima, poput lepršavih leptirica. S ocem Pablom Straubom i Davidom Parkesom 2004. održali smo dvojezičnu konferenciju, a 2006. „Svetoj Obitelji“ pomogli velikim fondom za prikupljanje sredstava. Otac Corapi je 2010. pomogao biskupu Pepeu u donošenju svetih relikvija u 10 crkava svetog Padre Pija, preko Marije Dorrian i voljenog brata, oca Ermelinda iz SGR-a. Uz to, sponzorirali smo vidioca Ivana i predavače, hodočašća i glasila, a web-stranicu smo pokrenuli 2000. Pojavom računala i interneta uspjeli smo se lakše povezati sa svijetom. U misiju Centra utkana je radost koja se nije smanjila. Bilo je uspona i padova, ali nas je otac dobro podučavao i uz njegove smo savjete rasli. Zapravo je zabavno to što nas očeve opomene nisu vrijeđale, iako bismo se ponekad uzrujavali kad bi nam uskraćivalo podršku. Na kraju bismo znali da je 90 % u pravu. No, s Bogom je to 100 %.

Koji su plodovi Centra?

Plodovi Centra su poniznost i krajnje razumijevanje, a to može biti samo zbog očeva stalnog usmjerenja prema toj „raznobojoj zajednici“ kojoj je prije svega važna molitva te širenje i življenje poruka naše Blažene Majke. Ona je puna milosti. Ozbiljna je, ali blaga, govori nam vrlo jasno i bez okolišanja. To je bio jedan od razloga zbog kojeg je otac pošao za nama, bili smo tako puni radosti i smijeha. Naučio nas je i da se obuzdavamo. Dakle, postojalo je bavljenje administrativnom stranom, rad i zajednička molitva.

Kako Centar djeluje nakon što je njegov osnivač, mons. Franzinelli, preminuo?

Bili smo blagoslovljeni što slavimo svetu misu u njegovoj privatnoj kapelici svaki put kad smo bili tamo, i nije mu smetalo da uđemo tiho kad bi molio časoslov. Nakon što je 26. svibnja 2016. otišao u svoj vječni dom, ovo je zajedništvo ljubavi i radosti tijekom sljedećih devet mjeseci bilo toliko snažno da je uspijevalo nadvladati tugu i naizgled složene odluke koje su se morale donijeti nakon što nam je otac privremeno prepustio svoj dom kako bismo nastavili misiju. Većina skrbnika bila je dostupna, iako je zbog zadaća i logistike bilo teško. No, dolazili su savjetnici i prijatelji Centra. Bilo je to emotivno razdoblje, ali usredotočeno i u natprirodnoj radosti, što je neobjašnjivo. Doista svim srcem vjerujem da je otac prisutan s nama, ali i svećenici iz biskupije molili su za nas, zajedno s fra Pervanom, sestrom Janjom iz Međugorja i sestrama iz Reda bosonogih karmelićanki. Bilo je to nevjerovatno putovanje kada je Bog položio ruke na naše glave, a Presveta nas Majka prihvatila i zagrlila te još uvijek to čini.

Je li ova pandemija utjecala na Vaš duhovni život?

Upravo tijekom ove pandemije shvatili smo sve ono čemu nas je otac učio, što uistinu nije bilo uzalud: molitva i tišina kako bi se naša srca napunila ljubavlju naše Svete Majke prema svim Božjim stvorenjima. Zahvalni smo svetom Josipu što nas štiti, svetim Božjim anđelima i svecima.

Prevela i priredila:
Davorka Jurčević-Cerkez

11. HODOČAŠĆE OBITELJI KRALJICI MIRA U MEĐUGORJE

Baš kao onih prvih dana otrgla se djeca roditeljima iz ruku i pohitala nebeskoj Majci u zagrljaj!

MARIJO, KRALJICE MIRA, HVALA TI!

IDEMO, NE IDEMO, IPAK IDEMO!

Onda novi natpisi po portalima: „Preporučamo hrvatskim građanima da ne odlaze u BiH osim ako je prijeko potrebno!“ Dakle, ipak ne idemo! Ali na kraju smo otišli!

Od 27 autobusa najavljenih prije 'corona ludila', došli smo sa četiri autobusa hodočasnika, četiri autobusa obitelji kojima je hodočašće bilo prijeko potrebno!

Došli smo Kraljici Mira, a djeca baš kao onih prvih dana, otrgla se roditeljima iz ruku i pohitala nebeskoj Majci u zagrljaj. Kako čujem svjedočenja roditelja, upravo su djeca bili oni koji su jedva dočekali Hodočašće

obitelji i susret s Kraljicom Mira.

Nadam se da ne ću zvučati neskromno ako kažem da smo imali poseban Gospin tretman, od samog polaska, u koji je malo tko vjerovao, a došli smo u Međugorje kao prvi hodočasnici iz EU nakon izolacije, do milosnih trenutaka, suza, molitve, pjesme, susreta s vidjelicom Marijom Pavlović Lunetti i međugorskim župnikom fra Marinkom Šakotom.

Kao i svake godine u petak smo, oni koji su to htjeli, imali pobožnost križnog puta na Križevcu i razmatrali Isusovu muku kao i muku bračnog života.

U subotu ujutro u dvorani Ivana

Pavla II. imali smo nagovor Marije Pavlović Lunetti. Puno sam puta slušao svjedočanstvo od vidjelice Marije, ali moram priznati da je ovaj put bila posebno raspoložena i otkrila nam mnoštvo zanimljivih događaja koje se nema baš prilike negdje pročitati. Ostaje žal samo za tim da nismo imali više vremena jer nas je program „pritiskao“. Nakon vidjelice Marije uslijedio je nagovor Marija Živkovića, predsjednika Obiteljskog centra u Hrvatskoj. On nam je objasnio na koje se načine borio za nerođeni život.

Također, čuli smo svjedočanstvo Veseljka Kralja, oca sedmero djece, u kojem nam je posvjedočio kako je zadobio oprostjenje majke, smrtno nastradalog mladića u nesreći, koju je on skrivio, u njihovom slučajnom susretu u Međugorju.

Uslijedio je popodnevni odmor do večernjeg molitvenog programa. Zahvaljujem fra Marinku što nam je omogućio da obitelji s Hodočašća predmole kronicu u devetnici Kraljici Mira. Nakon mise i klanjanja uslijedila je zajednička večera u restoranu Chicago u Bijakovcima.

U nedjelju ujutro prisustvovali smo sv. misi koju je predvodio fra Marinko Šakota te poslije mise održao kratki nagovor i molitvu. Autobusima smo otišli na Podbrdo i molili radosna otajstva krunice. Po silasku s Podbrda djeca su dobila besplatan sladoled koji je postao dugogodišnja tradicija, za koji smo im rekli da ih Gospa časti!

Na kraju mi ostaje samo zahvaliti svim sudionicima hodočašća i voditeljima autobusa na povjerenju koje su mi ukazali da će sve biti u redu. Također i autobusnim prijevoznicima te vlasnicima pansiona koji su nas primili po jako povoljnoj cijeni, te zahvaliti Bogu i Gospi na svim udijeljenim milostima koje će ostati trajno urezane u našim mislima i srcima! Marijo, Kraljice Mira, hvala ti!

Priredio: Robert Rukavina

Od 1993. godine Alberto Bonifaccio (84 godine) organizira konvoje s humanitarnom pomoći stradalim i potrebitim ljudima u BiH. I još jedno „Hodočašće ljubavi“, kako ih od milja voli zvati Alberto, i ovaj je put za obljetnicu Gospina ukazanja, unatoč lošim prognozama i ponekoj strepnji, ipak uspjelo prijeći granice, i dostaviti svoju vrijednu humanitarnu pomoć potrebitima u okolici Međugorja, Mostara i Sarajeva.

Uspjeli su stići sa 9 kombija i 17 hodočasnika, a sve zahvaljujući dobroj organizaciji puta. Alberto se javio talijanskoj ambasadi koja je poslala dopise za Ministarstvo sigurnosti i vanjskih poslova BiH te graničnoj policiji BiH, tako da na graničnom prijelazu Bijača nisu imali nikakvih

problema prilikom ulaska u zemlju. Za to su zahvalni Bogu i svima onima koji su molili za njih, a posebno Gospi koja ih je ovdje pozvala.

U Međugorje su stigli 24. lipnja, a krenuli su natrag za Italiju u subotu 27. lipnja. Kroz ove dane, osim razvažanja pomoći, posjetili su i molitvena mjesta u Međugorju te sudjelovali na večernjem molitvenom programu. „Za mene je ovo hodočašće i ova odgovornost posebno teška – ističe Alberto – „jer u Međugorju skoro nema stranih hodočasnika, pa nekako osjećam kako nas sedamnaest predstavlja sve one tisuće hodočasnika širom svijeta koji su silno željeli biti ovdje za 39. obljetnicu Gospinih ukazanja, ali nažalost zbog pandemije i zatvorenih granica, nisu mogli doći. Osjećamo se privilegiranim hodočascima i molimo za sve one koji nisu mogli doći. I strašno nam je žao!“ – istaknuo je Alberto.

Massimo, jedan od sudionika kaže kako osjeća puno milosti, na poseban način boravak ovdje ti pomaže „vidjeti se unutra“, vidjeti ono što ne valja, razmisliti i popraviti se. Krenuti drugačiji natrag.

Paolo, drugi sudionik, posebno je dirnut ovim dolaskom jer smatra kako je i njihova udruga (ARPA) dio Međugorja, a kako su sada u Međugorju prisutne samo zajednice koje tu žive, za njega je znakovito da su baš sada i oni tu, da su jednostavno, kao dio Međugorja, sada trebali biti ovdje.

Mariuccia svjedoči kako je silno željela doći jer donositi pomoć drugima na kraju najviše pomaže njima samima.

Ana Marija je posebno dirnuta što će na neki način ipak utješiti ljude kojima je teško jer nekako sada zbog ove pandemije vidi više straha i zabrinutosti u ljudima za budućnost njihovih ustanova ili obitelji.

Paula Tomić

Proslavljena svetkovina Tijelova

Na svetkovinu Presvetoga Tijela i Krvi Kristove – Tijelova, 11. lipnja, svečanu večernju svetu misu u 19 sati na vanjskome oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju predslavio je fra Dragan Ružić.

Lijepo vrijeme omogućilo je da se na svetoj misi okupi veći broj župljana i hodočasnika. Nakon svete mise uslijedila je procesija s Presvetim oltarskim sakramentom ulicama Međugorja. Župnik fra Marinko Šakota pozvao je sve sudionike mise da slijede Isusa u procesiji jer je to slika kako ga trebamo slijediti i u našim svakodnevnim životima. U procesiji su sudjelovali franjevci iz župe, župljani, te manji broj hodočasnika. Presveto je nosio fra Dragan Ružić ispod tijelovskog baldahina okružen ministrantima. *Ovom pobožnošću mi javno ispovijedamo svoju vjeru u prisutnost živoga Isusa Krista u presvetoj hostiji* – istaknuo je fra Dragan Ružić pozivajući sve učesnike procesije da se u duhu poklone Isusu i poslušaju biblijske tekstove i prošnje koje su se čitale na molitvenim postajama procesijskog puta. Za vrijeme hoda u procesiji molila se krunica i pjevale su se liturgijske pjesme, a sve je završilo kratkim klanjanjem i blagoslovom sudionika Presvetim oltarskim sakramentom na vanjskom oltaru.

Foto: Arhiv ICMIM

Foto: Arhiv ICMIM

Foto: Arhiv ICMIM

Prva sveta pričest u Međugorju

U Međugorju je u nedjelju 21. lipnja 2020. na svetoj misi u 10 sati 57 djece, od kojih 28 djevojčica i 29 dječaka, primilo sakrament prve svete pričesti. U dvorani Ivana Pavla II. sa raspoređenim mjestima kako bi se poštovao sigurnosni razmak svečanu svetu misu predslavio je fra Zvonimir Pavičić, njihov vjeroučitelj. Prvopričesnike je za ovu svečanost pripremala časna sestra Irena Azinović i vjeroučiteljica Slađana Taisler. Slavlje je obogatio svojim pjevanjem dječji župni zbor „Golubići mira“ pod ravnanjem časne sestre Irene Azinović. Uz prvopričesnike bili su i njihovi roditelji i najuža rodbina.

Foto: Arhiv ICMIM

Pripreme za 39. obljetnicu Gospinih ukazanja

U znaku obnove i molitve

Devetnica pripreme za 39. obljetnicu Gospinih ukazanja ove je godine uistinu posebna. Zbog pandemije koronavirusa i otkazivanja brojnih najavljenih hodočašća koja su inače tu u ovo doba godine, Međugorje nikada nije bilo ovako „pusto“! Poneka hodočasnička grupa je rijetkost, poput zadnjeg Hodočašća za obitelji od dvjestotinjak sudionika (19. – 21. lipnja), te grupe hodočasnika iz Vojvodine i Istre. A mogli su se susresti i pojedinačni ili obiteljski hodočasnici iz Hrvatske ili BiH.

Molitva krunice na Brdu ukazanja obilježila je ovo vrijeme priprave. Od ranih jutarnjih sati, bilo organizirani u grupama, bilo pojedinačno, hodočastilo se i molilo Gospi. Župna molitva bila je kao i proteklih godina svakoga dana od 15. do 23. lipnja u 16 sati na Podbrdu i prije večernje svete mise u crkvi.

Novost u duhovnoj pripremi za 39. obljetnicu bilo je i devet kateheza pod nazivom „Živjeti Međugorje“ u kojima su poznati franjevci iz ove franjevačke provincije obrađivali teme međugorske duhovnosti. Kateheze su se od utorka 16. lipnja 2020. do četvrtka 25. lipnja 2020. emitirale prije početka molitvenog programa u 17.45 putem video-prijenosa uživo i u programu Radiopostaje Mir Međugorje.

Završeni radovi na župnoj crkvi sv. Jakova

U nedjelju 28. lipnja 2020., nakon skoro tri tjedna, završeni su vanjski i unutarnji radovi na župnoj crkvi sv. Jakova. Crkva je zasjala novim sjajem upravo na uočnicu dvojice velikana i zaštitnika univerzalne crkve: svetih Petra i Pavla. I ovaj datum ima određenu simboliku jer kako reče fra Marinko Šakota: ova „vanjska“ obnova i uređivanje crkve treba biti slika duhovne obnove i uređenja srca svakog od nas. Ne može novo vino u stare mješine! Ne može nam Gospa dati nove milosti i darove ako joj nismo pripremili novo srce koje to može primiti – jer svatko od nas vjernika je živi hram Duha Svetoga.

Podsjetimo kako su radovi započeli u utorak 2. lipnja 2020. Tada je bila postavljena skela, započelo se sa čišćenjem i bojanjem fasade te vanjskih ograd. U međuvremenu započeli su i radovi u unutrašnjosti crkve koja je također očišćena i prebojana, kao i sav inventar.

Statistike za lipanj 2020.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 42 000
Broj svećenika koncelebranata: 432 (14 dnevno)

„Nemoj odustati! Sad započni! Sad počni moliti! Sad počni postiti! Sad kreni na Podbrdo ili na Križevac! Pusti prošlo! Pusti sve što je bilo, sve neuspjehe i uspjehe! Sada je novi trenutak, sada ti se nudi nova mogućnost, sad je prilika za novi početak!“ fra S. Barbarić

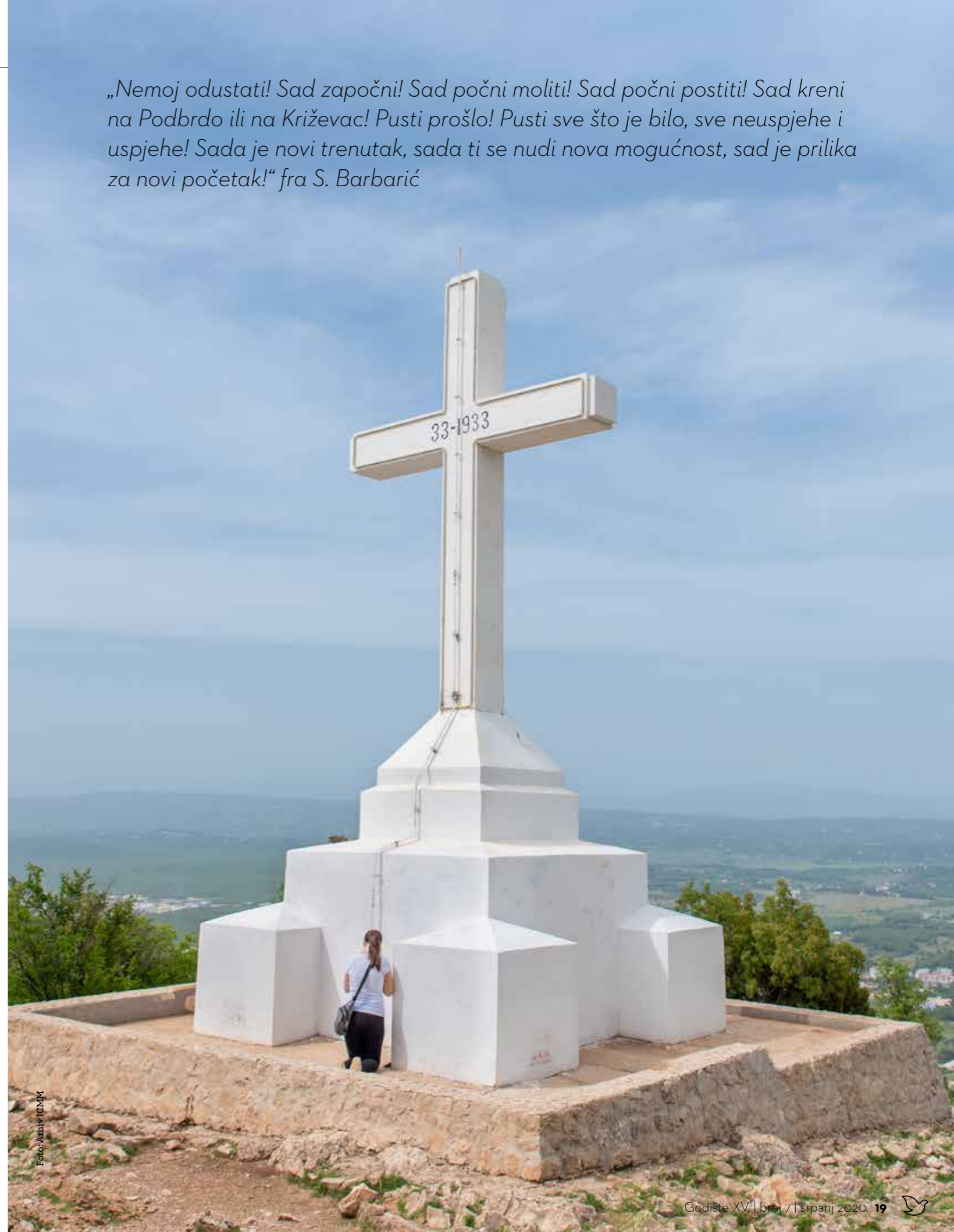

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMX

Hodnja mira

Već tradicionalno 24. lipnja u 6 sati 28. Hodnja mira je krenula ispred samostana na Humcu u Ljubuškom, nakon kratke molitve i blagoslova, koje je okupljenima udijelio fra Dario Dodig, humački gvardijan i fra Marinko Šakota, međugorski župnik. Veliki broj mahom međugorskih župljana i hodočasnika iz okolnih mjesta, u molitvi krunice i pjesmi koračali su predvođeni križem koji je nosio đakon fra Renato Galić!

Glavna nakana Hodnje i molitve je bila MIR u srcima i MIR u cijelome svijetu. Kratke meditacije prije otajstava molio je fra Marinko koji je započinjao i pjesme između otajstava.

Nakon propješačenih četrnaest kilometara od Humca do Međugorja u vremenu od tri i pol sata Hodnja je stigla pred međugorsku crkvu u 9.30 sati. Nakon kratkog klanjanja fra Perica Ostojić je svima dodijelio blagoslov s Presvetim.

Podsjetimo: Hodnja mira je molitveni hod od Humca do Međugorja, nastao 1992. godine. Tih ratnih dana kada su mnogi dvojili hoće li uopće u Međugorje moći doći ijedan hodočasnik, njih 350 hodočasnika iz svijeta, a ponajviše iz

Njemačke na čelu s međugorskim zaljubljenikom Hubertom Liebherrom, zaputilo se pješice od Humca do Međugorja moleći za mir u ratom pogođenoj Hrvatskoj i BiH. I ta prva Hodnja mira izrasla je u Hodnju po nekoliko tisuća vjernika.

Od tada se svake godine održava 24. lipnja, na blagdan sv. Ivana Krstitelja, odnosno na uoćnicu obljetnice Gospinih ukazanja. Iako Hodnju mira nije pokrenuo, fra Slavko Barbarić je ipak od samog početka pa do svoje smrti bio njezina duša.

PRVO ZAVJETNO HODOČAŠĆE OD ČITLUKA DO MEĐUGORJA

Na uoćnicu Gospinih ukazanja, u srijedu 24. lipnja, župa Krista Kralja, Čitluk i udruga Zavjet Gospi organizirali su prvo zavjetno hodočašće od Čitluka do Međugorja povodom 39. obljetnice Gospinih ukazanja. Brojni hodočasnici, župljani župa Čitluk, Gradina, Čerin, Gradnici i Međugorje, predvođeni fra Mirom Šegom, čitlučkim župnikom i fra Goranom Azinovićem, krenuli su u 16 sati ispred crkve. Na ovaj način, hodnjom, molitvom i pjesmom, željeli su uputiti zahvalu Gospi za sve primljene darove. Na putu do Međugorja koloni su se pridruživali i hodočasnici iz okolnih mjesta. Pred međugorsku crkvu su stigli oko 17.15 sati gdje su ih dočekali franjevci iz Međugorja i župnik fra Marinko Šakota koji je sve pristigle hodočasnike toplo pozdravio riječima: „Što reći? Rekao bih dvije riječi, dva trenutka su meni važna, a to su BUĐENJE I ZAHVALNOST!

Obljetnica Gospina ukazanja je poziv na buđenje, poziv da postanemo svjesni tko je došao k nama i na što nas poziva. Drugo je zahvalnost: svako hodočašće je poziv da se odazovemo Gospinu pozivu. Vi ste se odazvali danas i hvala vam što ste došli! I posebno se zahvalio fra Miri Šegi i njegovim suradnicima koji su organizirali ovo hodočašće.

Nakon njega i fra Miro Šego je u ime organizatora ovog prvog zavjetnog hodočašća Gospi u Međugorje povodom 39. obljetnice njezinih ukazanja, župe Krista Kralja iz Čitluka i udruge Zavjet Gospi zahvalio svima onima koji su se odazvali pozivu i krenuli, a također je izrazio i nadu da će dogodine i sve župe Brotnja, sa svojih mjesta, sa svojim vjernicima krenuti ka Gospi u Međugorje u znak zahvale za 40 godina ukazanja.

Pozvao je vjernike da se nakon osvježanja uključe u molitvu krunice i svetu misu. „Ostanimo na mo-

litvi Vjervanja i 7 Očenaša... jer je to važno! Jer je to nešto što je od početaka ukazanja, i jer je to nešto što je posebno samo za Međugorje!“ – posebno srčano i iskreno pozvao je fra Miro sve okupljene, ali ovaj njegov poziv vrijedi i za sve vjernike i hodočasnike koji često zaborave koliko je važno vratiti se izvorima i živjeti one primjere koje nam je sama Gospa dala!

Udruga Zavjet Gospi nastala je iz želje nekolicine vjernika kojima je želja revnije živjeti Gospine poruke te očuvati stare katoličke tradicije ovog kraja. Neki od ciljeva su da se općina Čitluk posveti Kraljici Mira te se prikladnim znakovljem označi kao „Gospina dolina“, vraćanje starog katoličkog pozdrava „Hvaljen Isus i Marija“ u svakodnevnu praksu, aktivno provođenje borbe protiv psovke u narodu, te da se nastoji biti u svom življenju Gospin učenik.

Okupljanje Udruge je započelo na blagdan Blagovijesti 25. 3. 2020. i to na početku preko Whatsapp grupe koja je u jednom trenutku brojala i do 170 članova. Za vrijeme korona-izolacije djelovali su više molitvenom podrškom, a svoj prvi sastanak, na kojem su izabrali osnivački odbor, koji ima za cilj osnivanje udruge ZAVJET GOSPI imali su tek nedavno, 10. lipnja 2020. Ovo hodočašće Brotnjaka Gospi za 39. obljetnicu njezinih ukazanja je njihova prva konkretna inicijativa.

Foto: Arhiv ICMX

IVANDAN I MISA UOČNICA 39. OBLJETNICE GOSPINIH UKAZANJA

Pjesmom „Došli smo ti Majko draga...“ započelo je svečano misno slavlje kojega je na vanjskom oltaru međugorske crkve sv. Jakova predslavio fra Danko Perutina mostarski gvardijan.

I došli su svojoj Majci mnogobrojni domaći hodočasnici, najvećim brojem Brotnjanci koji su bili i sudionici prvog zavjetnog hodočašća iz Čitluka do Međugorja – „Zavjet Gospi“, ali i župljani i hodočasnici iz BiH i poneki iz Hrvatske.

Fra Danko se u vrlo nadahnutoj propovijedi vratio na same početke ukazanja podsjetivši kako je i te večeri 24. lipnja 1981. godine također bila srijeda i svetkovina Ivandana, i kako je taj dan zauvijek promijenio život ovog kraja i mnoge živote. *Od toga trenutka je u svijet potekao prvo potok, a potom rijeka milosti, koja teče i dan-danas, i mi smo dio te velike rijeke. Evo nas nakon 39 godina na istom mjestu. Mnogih koji su bili tada živi sada više nema, a tko se tada rodio, sada je odrastao čovjek pun snage i života.*

Nema više malih, kamenih kuća, zamijenili su ih pansioni za prihvat hodočasnika. Dosta se toga promijenilo, ali ono glavno je ipak ostalo isto. Ostala je ista crkva, isto Brdo ukazanja i Križevac na kojima su hodočasničke noge zaoblile oštri hercegovački kamen. Gospina blizina je isto onako jaka i snažna kao prvih dana ukazanja, rekao je fra Danko koji je o Međugorju govorio kao mjestu obraćenja, mjestu susreta čovjeka s Bogom odakle se čovjek vraća preobražen.

U šumi informacija koje primamo svaki dan poruka mira, koju nam je donijela Kraljica Mira, godinama odjekuje unatoč različitim pritiscima da je se uguši, izruga ili omalovaži. Gospa iz Međugorja upućuje svijetu i snažnu poruku nade, a ta je da Bog ima zadnju riječ, a ne ratovi, bolesti ili različite nepogode. Milijuni su ovdje osjetili i doživjeli Božju ljubav i Gospinu blizinu, rekao je fra Danko.

Fra Danko je također vrlo snažno i hrabro podsjetio kako se ovdje u Međugorju Gospa prije svega predstavila kao KRALJICA MIRA i kako svako dodavanje bilo kojeg drugog epiteta može donijeti samo zbrku! Mir i pomirenje, kultura ljubavi i praštanja doista je ono što danas najviše nedostaje svijetu, a Gospa nas to ovdje u svojoj školi uči već godinama. I na kraju svoje propovijedi je po-

zvao sve vjernike: *Mi, a ne netko drugi, trebamo biti molitva za sve one koji ne mole, mi trebamo biti radost za sve one koji ne vide izlaza, mi trebamo biti nositelji svjetla u tami ovoga nemirnog vremena.*

Dragi župljani, ovo je vrijeme zahvale Bogu, jer i mi kao Elizabeta možemo reći: „Otkuda da meni dođe Majka našega Gospodina?“ Tako i mi možemo reći: „Otkuda da je Gospa došla nama, jer smo slabi i nejak... Ali Gospa nas je izabrala jer smo jake vjere, jer smo spremni svjedočiti, jer je ne ćemo zanijekati... I stoga je velika uloga naša ne samo za nas nego i za cijeli svijet!“ – podsjetio je sve prisutne u završnoj riječi međugorski župnik fra Marinko Šakota. Nakon njega, kao što je običaj u devetnici ukazanja, Gospin hvallospjev „Veliča“ predmolili su Marija Pavlović Lunetti i Ivan Dragičević.

Nakon večernje svete mise (od 20 do 21 sat) uslijedilo je zajedničko jednosatno klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu, koje se nastavilo u tišini do 6 sati ujutro.

39. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju

39. OBLJETNICA Gospinih ukazanja u Međugorju protekla je u znaku vapijuće i žarke molitve domaćeg, hercegovačkog čovjeka – vjernika, koji je još jedanput pokazao kako su mu molitva krunice i vjera u Gospu, Majku i zaštitnicu, jedini čvrsti oslonac u nedaćama života.

Iz svih krajeva Hercegovine kroz cijelu noć i dan se hodočastilo i molilo do Međugorja. Među njima bilo je puno mladih ljudi, a svi su svoje hodočašće završavali svetim misama koje su slavljene kroz jutro od 6, 7, 8, 9, i 11 sati.

I na mjestu Gospina ukazanja, na Podbrdu od ranih jutarnjih sati i tijekom cijelog dana odzvanjalo je „Zdravo Marijo...“ i Gospine litanije. Bosih nogu i sklopljenih ruku u molitvi župljani i hodočasnici dizali su svoje žarke molitve i vapaje Onoj koja im je navečer u poruci odgovorila: „**Slušam vaše vapaje i molitve i zagovaram za vas pred mojim sinom Isusom koji je put, istina i život.**“ (25. lipanj 2020.)

Nakon krunice od 18 sati uslijedila je svečana večernja sveta misa. Započela je procesijom s Gospinim kipom koji su

nosili župljani kao znak zahvalnosti za sve one milosti koje je ova župa primila kroz 39. godina Gospine prisutnosti.

Svetu misu je predslavio fra Ivan Dugandžić pokraj kojega su znakovito stajali novi mladomisnici te fra Miljenko Šteko provincijal hercegovačke provincije Uznesenja Marijina te fra Marinko Šakota, međugorski župnik uz koncelebraciju 21 svećenika, dok su još desetci svećenika ispovijedali.

Zatvorene granice i pandemija koronavirusa spriječila je dolazak velikog broja stranih hodočasnika koji su inače prisutni ovih dana u Međugorju i koji su, sa velikim žaljenjem morali odustati od planiranog putovanja. Unatoč tome, oko crkve i ispred vanjskog oltara okupio se veliki broj domaćih vjernika iz svih krajeva Hercegovine.

U svojoj propovijedi fra Ivan je rekao: *I kao što je anđeo nekoć njoj uputio riječ ohrabrenja: „Ne boj se, Marijo“, tako ona sada hrabri iznenađenu i prestrašenu djecu vidioko koje je izabrala za svoje svjedoke. Po njima svijetu upućuje poruku mira u trenutku kad je*

posve jasno da ga ne mogu jamčiti državnici i moćnici ovoga svijeta i kad prijete sukob različitim ideologija i vojnih saveza. Uzalud se održavaju mirovne konferencije i potpisuju uvijek novi mirovni ugovori, mir je sve više ugrožen, jer ljudi o njemu ne govore čista srca i iskrenih namjera.

Zato je Gospino obećanje mira logično pratilo poziv na obraćenje, promjenu čovjekova srca po sakramentu pomirenja, slavlju euharistije, klanjanju Presvetom oltarskom sakramentu, molitvi, postu, čitanju Riječi Božje... Tako je u ustajaloj baruštini nemorala ovog svijeta s Podbrda potekao bistri potok iz vječnosti, nastala je oaza u pustinji svijeta, što su mnogi prepoznali i prihvatili.“

Nakon svete mise, kao i svakog 25. u mjesecu, bilo je zajedničko klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu, koje se zatim nastavilo u tišini do 7 sati ujutro.

Cijeli večernji molitveni program izravno je prenosila i LAUDATO TV, u suradnji Informativnog centra Mir Međugorje i Digital foto video studija Đani Međugorje, a u 20.30 bilo je emitirano specijalno izdanje emisiji „Izdvojeno“ iz Međugorja.

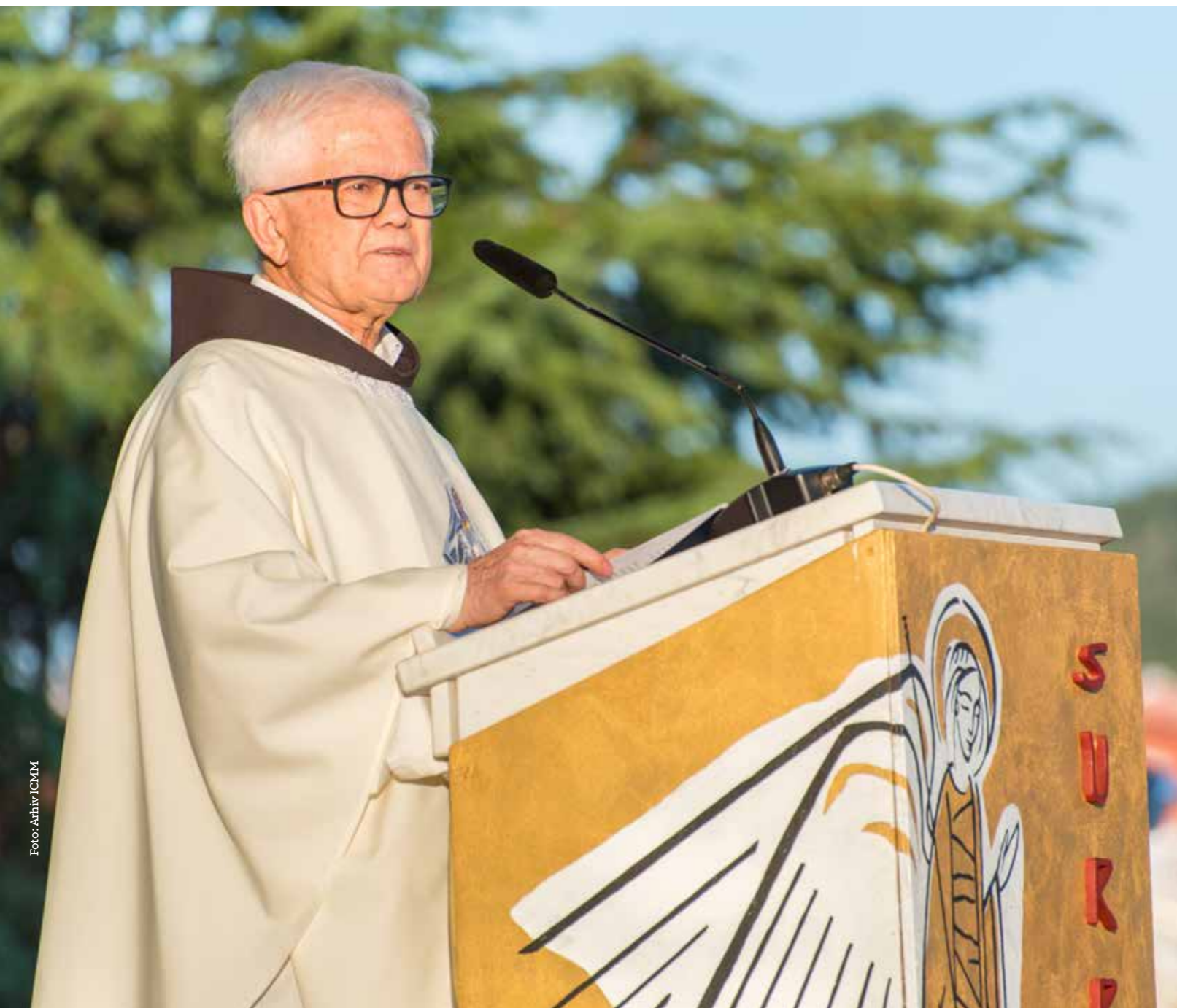

Propovijed fra Ivana Dugandžića na 39. obljetnicu Gospinih ukazanja

PREDANI NJOJ, BUDIMO U RADOSTI OTVORENI BUDUĆNOSTI

Dragi župljani, poštovani hodočasnici, draga braćo i sestre u Kristu!

Duboke krize kroz koje prolaze pojedinci, čitave obitelji, cijeli narodi, pa kadikad i svekoliko čovječanstvo – kao primjerice u ovoj pandemiji koronavirusa – obično doživljavamo kao nešto negativno, što prisilno zauzima normalan tijek našega života, osiromašuje nas i materijalno i duhovno, te ostavlja nesagledive posljedice za budućnost. Koliko puta smo u tjednima stroge izolacije i ograničenog kretanja čuli tvrdnju: „**Poslije ovoga ništa neće biti isto!**“ Neki su željeli biti još uvjerljiviji, pa su znali reći: „**Svijet kakvog smo poznavali možemo zaboraviti!**“ I u jednoj i u drugoj tvrdnji kriza je shvaćena kao nepremostiv jaz između prošlosti i budućnosti.

Ipak, bez obzira na zajedničku svijest svih o ozbiljnosti krize, ne podrazumijevaju svi pod tom tvrdnjom isto. Dok **jedni** neskriveno žale za ustaljenim oblicima masovnog okupljanja, veselog druženja uz opuštene, pa katkada nažalost i razuzdane zabave, površnog uživanja u sportskim i inim natjecanjima, **drugi** potihom priželjkuju promjenu na bolje svega onoga što u dotadašnjem životu i ponašanju ljudi nije bilo dobro. Drugim riječima, ovi potonji se nadaju da bi kriza mogla značiti dublje **moralno** preispitivanje i donošenje novih odluka s obzirom na budućnost.

Tako primjerice ugledni hrvatski pjesnik i veleposlanik Hrvatske u Iranu, **Drago Štambuk** na pitanje novinara: „**Kakav je globalni utjecaj ove pandemije!**“ nudi zanimljiv odgovor nad kojim se isplati zadržati: „Odgovorit ću na ovo pitanje vrlo osobno. Sve o čemu smo sanjali, za što smo se kao ljudska rasa zalagali, obrnulo se naopako. Stari je svijet preko noći umro. Toplina je prešla u hladnoću, dodir u rastojanje, preobukli smo se u 'astronauete'. Profiterski zamah izzvukao nam je tepih stabilnosti pod nogama, pohlepa izjela srca, opsesija rastom bez zadržke postala karcinomskim bujanjem koje uništava i troši znani poredak. Pred nama je ustravljen Zemlja i izbeumljeno ljudstvo koje žudi za mirom i zdravim usporenjem...“

I da se ne bi pomislilo kako je sve to došlo slučajno ili je možda djelo nekakva nepoznatog uzročnika, **pjesnik** nastavlja upravo proročkim tonom apelirajući na savjest svakog

čovjeka: „Virus je porod od tmine, simptom naše nezajzljive ambicije ovladavanja prirodom. Vratit nam se k sebi, svome iskonskom biću, suglasju s okolišem iz kojega smo potekli...Transhumanost kojoj nas vodi tehnološki napredak početak je kraja naše ljudskosti...Probudi se svijete i shvati da si na razornome putu kojim kročiš u bezdan!“

Hvala Bogu, s vremenom je snaga virusa počela puštati, a time su olabavile i stroge mjere samozaštite. Željno očekujući taj trenutak, mnogi su još u vrijeme trajanja najoštrije krize postavljali pitanje: „**Kako će izgledati nova normalnost?**“ Treba jasno reći da nas tako postavljeno pitanje odvodi na stranputicu, jer nam sugerira da je do krize sve bilo normalno, te da je moguće

Međugorje je s vremenom postalo mjestom obraćenja i molitve te ispovjedaonicom svijeta, što je u međuvremenu i Crkva, nakon dugog vremena pažljivog praćenja i ispitivanja, priznala i prihvatila. Prije godinu dana to je ugledni predstavnik Vatikana, nadbiskup Fisichela s ovog mjesta i javno izrekao naglasivši da nema boljeg oblika nove evangelizacije, za kojom Crkva već dugo traga, nego ono što se događa u Međugorju presaditi u sve dijelove Crkve i svijeta.

predvidjeti neku novu normalnost nakon krize. Promatrajući ponašanje mnogih ljudi ovih nekoliko posljednjih tjedana, čini se da im je najvažnije što prije oživjeti prijašnje oblike ponašanja, što bi njima vjerojatno trebala biti ta „nova normalnost“.

A virus kao da jedva čeka da se ponovno vrati. Znači, nismo ništa naučili iz krize koja je nakratko popustila, nismo shvatili da bi ova pandemija doista mogla biti „**početak kraja naše ljudskosti**“, jer se svijet nalazi „**na razornom putu kojim kroči u bezdan**“, kako upozorava pjesnik. A da doista nismo ništa shvatili, dosta je pažljivo poslušat kakvu nam „novu normalnost“ na političkoj sceni nude kandidati na skorašnjim izborima. U središtu njihovih govora i obećanja nije Bog i čovjek stvoren na sliku Božju i ljudski život od začeca do prirodne smrti, već oni sami sa svojim interesima i svijet po njihovoj mjeri.

Takvo duhovno stanje današnjega svijeta, u kojemu mnogi još uvijek ne vide ništa alarmantno, daje za pravo uglednom francuskom misliocu i vrlo plodnom piscu, obraćeniku sa židovstva na kršćanstvo, Fabrice-u Hadjadju-u da u ovoj pandemiji koja je zahvatila čitav

svijet prepoznava apokaliptičku pojavu biblijskih razmjera. Zato njegova najnovija knjiga, koja je prije nekoliko mjeseci izišla i na hrvatskom prijevodu nosi apokaliptički naslov „**Kad se sve tako ima raspasti**“ i još oštriji podnaslov „**Razmišljanja o svršetku kulture i moderniteta**“. Osnovna misao knjige ustvari je i osnovna misao cijele Biblije: čovjek planira **buduće vrijeme** i buduće događaje, a **prava budućnost** svijeta uvijek dolazi nepredvidivo od Boga.

Na jednoj stranici te neobične knjige autor kaže: „Tako se futur odnosi na ono što će biti počevši od onoga što već jest; budućnost, od onoga što će biti počevši od onoga što će biti... Buduće vrijeme pripada u područje predvidivog i nečega što je moguće planirati. Budućnost nas otprilike prema obzoru neočekivanoga i prema događaju...Jednom riječju, vrijeme buduće odnosi se na ono što već ide, budućnost na ono što tek dolazi... Kada svijetu ne ide, kada nam on naočigled ide u propast, to nikako nije zaprjeka dolasku kraljevstva; njegova milost ne ovisi o našim zaslugama, ona radije čak pretpostavlja našu osudu.“

Braćo i sestre, o tom uvijek novom i nepredvidivom prodoru budućnosti, to jest Božje vječnosti u prolaznosti ovoga svijeta svjedoči nam čitava Biblija, pa tako i ova dva teksta koja smo upravo čuli. Iako su događaji o kojima govori prorok Izaija i evangelist Luka vremenski jedan od drugoga udaljeni više od sedam stoljeća, oni se u bitnome slažu, ustvari imaju isti sadržaj i istu poruku. Riječ je o Božjem obećanju budućnosti svome izabranom narodu, koje se ostvaruje u navještanju anđela Gabrijela Mariji.

Zadržimo se trenutak nad tim tekstovima. Samo dva poglavlja prije u svojoj knjizi prorok Izaija opisuje teško stanje svoga naroda kojemu prijete moćna Asirija, pa kralj Ahaz traži savez s poganskim kraljevima Sirije i Samarije, dok ga prorok upozorava da se osloni na Jahvu, Boga saveza i od njega zatraži znak da ga neće ostaviti. Ahaz to odbija uz prozirnu izliku da ne želi kušati Jahvu. Tada mu Bog po proroku sam daje znak u obliku onog čuvenog obećanja: *Evo djevoja će začeti i roditi sina, i nadjenut će mu ime Emanuel – Bog s nama (Iz 7,14)*. Umjesto nesigurnog budućeg vremena u savezu sa spomenutim kraljevima, Bog svome narodu obećava sigurnu

...već trideset devet godina ovdje Žena iz budućnosti, Kraljica Mira pokazuje put k pravome miru i budućnosti s Bogom, podsjećajući nas trajno da je to put svetosti, put s Bogom u svakodnevici života. Gospa u Međugorju okuplja Crkvu moliteljicu, koja će se snagom molitve uspješno oduprijeti protivnoj sili Antikrista – kako reče Benedikt. Budimo iskreno zahvalni što nas ona smatra i zove svojom dragom djecom i što želi da budemo njezini svjedoci i apostoli u tom planu spasenja svijeta. Predani njoj, budimo u radosti otvoreni budućnosti koju Bog sprema Crkvi i svijetu. Amen!

budućnost u obliku svoje nazočnosti posred njega.

Za proroka to obećanje predstavlja svjetlo u tami svijeta, koje rađa veseljem i klicanjem, poprimajući sada još puno konkretniji sadržaj. To nije više samo dijete koje će roditi djevičica, već „Savjetnik divni, Bog silni, otac vječni, Knez mironosni“ (Iz 9,5). Sedam punih stoljeća živjelo je to obećanje u izabranom narodu, nevidljivo, a ipak moćno usmjerujući vjernički pogled prema budućnosti i susretu anđela Gabrijele i Nazaretske djevice, o čemu nas izvješćuje evanđelist prenoseći riječi uzvišenog obećanja: „*Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga. Evo, ti ćeš začeti i roditi Sina komu ćeš nadjenuti ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin previšnjega*“ (Lk 1,30-32). Bijaše to uvod u Božji veličanstveni pohod ovog zemlji u liku svoga Sina i najava velikog djela pomirenja svijeta s Bogom.

Prije trideset devet godina na našem Podbrdu isto tako iznenada i neočekivano javlja se Žena iz Vječnosti i poziva čovječanstvo da se otvori budućnosti koju Bog po njoj nudi. Njemački novinar i publicist **Alfons Sarrach**, autor dviju vrijednih knjiga o Međugorju Gospu zove upravo tako – Ženom iz **budućnosti**, kad kaže: „Najkasnije nakon našega trećeg posjeta Međugorju postalo nam je

jasno: sjajni lik, koji u međuvremenu privlači milijune iz cijeloga svijeta u Hercegovinu, a koji vidioci zovu Gospom, dolazi iz budućnosti. Dok se o čovjekovom istraživanju budućnosti sve manje govori, jer su ljudi u međuvremenu drastično iskusili granice tih mogućnosti, pred čovječanstvo stupa iz apsolutne, to jest iz konačne budućnosti „Žena pod križem“ i otvara vidike u mnogo ozbiljnije dimenzije budućnosti, u budućnost Božju. Za mene to bijaše uzbuđujuća spoznaja“ – završava Sarrach.

Braćo i sestre, **Marija je Žena iz budućnosti** zato što je jedina od ljudi svojim životom i svojim uznesenjem na nebo ostvarila puninu spasenja, prema Kojoj mi vjernici tek kročimo u vjeri i nadi u ostvarenje punine spasenja na kraju vremena. A budući da ju je Sin s križa ostavio svima nama za Majku i zagovornicu, naša sudbina bitno je povezana s njom i njezinom ulogom u planu spasenja. To je teološka podloga i pozadina njezinih tako čestih ukazanja, posebice u teškim povijesnim vremenima. Kada se svijet zaplete u svoja proturječja i kada ni Crkva nema jasnu viziju budućnosti, Bog šalje Ženu iz vječnosti da nas ohrabri i pokaže pravi put spasenja.

I kao što je anđeo nekoć njoj uputio riječ ohrabrenja: „**Ne boj se, Marijo**“, tako ona sada hrabri iznenađenu i prestrašenu djecu vidoice koje je izabrala za svoje svjedoke. Po njima svijetu upućuje poruku mira u trenutku kad je posve jasno da ga ne mogu jamčiti državnici i sukobnici ovoga svijeta i kad prijete sukob različitih ideologija i vojnih saveza. Uzalud se održavaju mirovne konferencije i potpisuju uvijek novi mirovni ugovori, mir je sve više ugrožen, jer ljudi o njemu ne govore čista srca i iskrenih namjera.

Zato je **Gospino obećanje mira** logično pratio **poziv na obraćenje**, promjenu čovjekova srca po sakramentu pomirenja, slavlju euharistije, klanjanju Presvetom oltarskom sakramentu, molitvi, postu, čitanju riječi Božje... Tako je u ustajaloj barštini nemorala ovog svijeta s Podbrda potekao bistri potok iz vječnosti, nastala je oaza u pustinji svijeta, što su mnogi prepoznali i prihvatili.

Tako je Međugorje s vremenom postalo mjestom obraćenja i molitve te ispovjedaonicom svijeta, što je u međuvremenu i **Crkva**, nakon

dugog vremena pažljivog praćenja i ispitivanja, priznala i prihvatila. Prije godinu dana to je ugledni predstavnik Vatikana, nadbiskup Fischela s ovog mjesta i javno izrekao naglasivši da nema boljeg oblika nove evangelizacije, za kojom Crkva već dugo traga, nego ono što se događa u Međugorju presaditi u sve dijelove Crkve i svijeta.

To neizravno potvrđuju i riječi pape u mir **Benedikta XVI.** koji u svojoj nedavno objavljenoj knjizi, upitan od novinara što misli o duhovnom stanju današnjeg svijeta, s velikom ozbiljnošću, nakon što je spomenuo neke konkretne moralne devijacije, upozorava da je opasnije ono što se nevidljivo odvija iza takvih vidljivih moralnih zastrašenja, pa kaže: „Moderno društvo nalazi se u fazi formuliranja antikršćanskog Creda, a suprotstavljanje tom CREDU kažnjava se društvenom komunikacijom. Strah od te duhovne moći Antikrista posve je prirodan i potrebna je molitva cijele Crkve da joj se odupre.“

Braćo i sestre, štovatelji Kraljice mira, mi smo svjedoci te drame čovječanstva. **Antikrist**, uz pomoć svojih suradnika, doista želi stvoriti čovjeka na svoju sliku. Zato želi u njemu prvo izbrisati sliku Božju, ubiti gen po kojem čovjek kao stvorenje potječe od Stvoritelja, želi nanovo definirati ljudsku narav, proglašavajući ono što je do jučer smatrano zlom nečim posve normalnim i prihvatljivim. Onima koji drukčije misle zabranjuje se da u ime političke korektnosti i društvene tolerancije to javno zastupaju i brane. U protivnom, proglašavaju se zaostalom i za napredak društva štetnim.

U takvom duhovnom stanju svijeta već trideset devet godina ovdje Žena iz budućnosti, Kraljica Mira pokazuje put k pravome miru i budućnosti s Bogom, podsjećajući nas trajno da je to put svetosti, put s Bogom u svakodnevici života. Gospa u Međugorju okuplja Crkvu moliteljicu, koja će se snagom molitve uspješno oduprijeti protivnoj sili Antikrista – kako reče Benedikt. Budimo iskreno zahvalni što nas ona smatra i zove svojom dragom djecom i što želi da budemo njezini svjedoci i apostoli u tom planu spasenja svijeta. Predani njoj, budimo u radosti otvoreni budućnosti koju Bog sprema Crkvi i svijetu. Amen!

VIRTUALNO HODOČAŠĆE U MEĐUGORJE ZA ŠPANJOLSKO GOVORNO PODRUČJE

„NOSI ME TAMO GDJE TREBAJU MOJU UTJEHU!“

Josip Sušac i njegova supruga, Inma García već osam godina organiziraju hodočašća za hodočasnike španjolskog govornog područja. Žive na relaciji Čitluk – Madrid, i malo prije zatvaranja granica, uspjeli su se vratiti u Hercegovinu. Za vrijeme korona izolacije i oni su svoje dane provodili zatvoreni, obiteljski, ujedinjeni u molitvi sa mnogobrojnim prijateljima po Španjolskoj i svijetu. Oni su im se često javljali sa porukama kako im je silno žao što ne mogu doći u Međugorje, kako bi jako željeli biti tu, kako žele znati što se u Međugorju događa, kako se preporučuju u molitve... Inma je često mislila na njih i bilo joj je nekako žao što će toliko ljudi ostati bez iskustva hodočašća u Međugorje ove godine. A posebno joj je bilo žao onih koji zbog bolesti ili zbog ekonomskih razloga nikada ne će moći doći u Međugorje. U jednom trenutku, obavljajući kućanske poslove, i misleći na sve to, na pamet joj je došla snažna misao „Nosi me tamo gdje trebaju moju utjehu!“ Šokirana, prvo je pomislila: Pa kako? Kako to učiniti odavde, zatvoreni u Hercegovini!?? I zatim se dosjetila kako bi to mogli učiniti, zapravo jedino onako kako znaju: organizirati hodočašće, ali ovaj put virtualno – uz pomoć tehnologije.

U razgovoru s mužem i sa pristankom većine lidera i vodiča za španjolsko govorno područje te uz odobrenje svoje nadležne odgovorne osobe za španjolski međugorski centar, odlučili su započeti s projektom snimanja VIRTUALNOG HODOČAŠĆA za hodočasnike španjolskog govornog područja kao pripremu za 39. obljetnicu Gospih ukazanja.

Pandemija korone omogućila je i da su se zajedno mogli naći i povezati i ljudi koji inače u Međugorju rade s hodočasnima španjolskog govornog područja, što je uistinu jedno malo čudo jer ih je zbog posla rijetko moguće skupiti sve zajedno. U projekt se uključio i fra Francesco iz međugorske župe jer govori španjolski.

Oni su, poput hodočasnika, svaki dan slijedili program: 1. dan: orijentacija i posjet crkvi. Drugi dan: molitva na Podbrdu i plavom križu. Tu im se ukazala prilika i susresti vidjelicu Mariju s kojom su se pomolili i koja im je zadnji dan hodočašća uputila poticajnu poruku. Po danima tu su i molitva na Križevcu, kateheza o pozivu na svetost u svakodnevnom životu župnika fra Marinka Šakote, razgovor sa Marijanom Juričić koja je imala unutarnji govor u prvim godinama ukazanja, posjet zajednici Cenacolo, posjet Nensy i Patricu i posjet Majčinu selu koji je predstavio fra Dragan Ružić, te razgovor s fra Petrom Ljubičićem u Vitini. U projektu su sudjelovali i lideri iz Majamija, Meksika, Kolumbije, Španjolske i vodiči sa Šolte i Splita koji su se tijekom virtualnog hodočašćenja javljali svojim objašnjenjima putem video poziva iz svojih obitavališta. Video materijal snimao je Digital foto video studio Đani.

Ovo virtualno hodočašće trajalo je baš kao i jedno pravo hodočašće od više dana: od 22. do 26. lipnja. Svaki dan na dogovorenim video platformama (Virgen de Međugorje sa sjedištem u Barceloni i Amor de Deus, ali i puno privatnih kanala, Facebook i web stranica) prikazivala su se po dva video-sadržaja iz Međugorja sa lokacija i sa ljudima koje bi

i svim ljudima koji su sudjelovali u projektu.

Zadnjeg dana virtualnog hodočašća, to je bilo 26. lipnja, osmislili su zajedničko javljanje putem zoom app. onih vodiča i lidera iz Međugorja koji su sudjelovali u ovom projektu uz mogućnost izravne komunikacije sa hodočascima, odnosno odgovaranje na njihova pitanja i na sve ono što ih zanima o Međugorju. I to je bilo jako lijepo. Posebno je bilo lijepo svjedočanstvo jedne časne sestre Peruanke iz Bolivije koja je posvjedočila kako je sada shvatila da ne treba biti toliko tužna što ne može doći u Međugorje, jer Međugorje može živjeti u svom srcu živeći Gospine poruke.

Josip i Inma se nadaju kako će ovim video hodočašćem svim zaljubljenicima u Međugorje barem malo približiti osjećaj kao da su ponovno bili na ovom „blagoslovljenom mjestu“, a također i da će zainteresirati za dolazak sve one koji još u Međugorju nisu bili. A cijela ekipa je toliko ohrabrena pozitivnim reakcijama ljudi da već smišljaju neke nove projekte. „Nevjerojatno je da je u ovom vremenu opće neizvjesnosti i ovaj projekt pokazao kako se ljudi ipak vraćaju Bogu i žele tako silno doći u Međugorje: ili sa željom zahvaliti Gospi za sve primljene milosti ili moliti je i dalje za pomoć u svim kušnjama i križevima koje budućnost donosi.“ – ističe Josip na kraju razgovora.

Projekt je jako dobro primljen, i prvih dana video prilozima su imali i do 20 000 pregleda, a zatim je svaki dan broj posjeta sve više rastao. Neki se prilozima ponovno pregledavaju, a neki se nanovo uključuju u cijelo hodočašće. Josip Sušac i njegova supruga Inma iznenađeno komentiraju kako svaki dan primaju poruke od SAD-a – pa do Patagonije (samog juga južne Amerike), ne spominjući ostalo španjolsko govorno područje. „Nevjerojatan je odaziv“ – ushićeno komentira Josip – napominjući kako još uvijek odgovaraju na poruke, zapravo zahvale ljudi koji ne samo da pišu njima nego

Paula Tomić

KREŠIMIR
MILETIĆ

„DOĐITE K MENI SVI UMORNI I OPTEREĆENI, I JA ĆU VAS ODMORITI“

Srpanj je mjesec kada počinju godišnji odmori i mnoge obitelji pokušavaju pronaći neko mjesto gdje bi se odmorili. Ponovno buđenje žarišta pandemije unosi u naše planove nove neizvjesnosti i zapravo je teško predvidjeti što će se i gdje događati, hoće li granice biti otvorene ili zatvorene, hoćemo li moći putovati. Teško je u ovakvim okolnostima računati na bilo što, zar ne?

No ovo vrijeme je unatoč svemu pogodno za planiranje jednog drugačijeg odmora. Odmora koji se značajno razlikuje od pukih turističkih obilazaka nekih nama dragih ili zanimljivih destinacija. Taj odmor čak možemo nazvati i jedinim istinskim i pravim odmorom. „Dođite k meni svi umorni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti (Mt 11, 28). Ove Isusove riječi na poseban način odjekuju u našem srcu upravo u ovakvim situacijama. Otvaraju jedan potpuno drugačiji vidik i sadržaj odmora u odnosu na ono što često mi zamišljamo pod 'pravim odmorom'. Isus nam želi dati odmor! Još više, želi biti naš odmor!

No, kako to postići? Što trebam napraviti kako bih iskusio ovaj odmor na koji me Isus poziva? Gdje to trebam doći? Gdje se to On nalazi, da bih mu mogao doći? I što je to što me zapravo najviše umara? Ukoliko u srcu iskreno postavimo ovo pitanje, već smo na dobrom putu. Jer Isus čezne za svakim od nas. On svim srcem želi ovaj susret. Najljepše 'mjesto' gdje ćemo ga sa sigurnošću susresti jest sakrament pokore i euharistija. Mi smo kao obitelj nekako već kao naviku uvriježili zajednički odlazak na ispovijed uoči odlaska na godišnji odmor. Zaista, grijeh je ono što najviše umori čovjeka. Pa naše mane, svađe ili neriješeni odnosi s drugima, koji

znaju biti vrlo teški ili mučni, bolni i ispunjeni trpljenjem. No, ono trpljenje koje zaista umara je ono koje ne znamo nositi i prihvatiti s ljubavlju.

Zato volim sakrament pomirenja, ispovijed. Nakon ispovijedi, nakon tog predivnog iskustva da mi je Gospodin baš sve oprostio, jednostavno ne mogu više biti isti. Ne mogu više na isti način gledati druge oko sebe i njihove pogreške. Odjednom sve postane drugačije, jer Isus u ispovijedi liječi moje srce. A srce koje nije izliječeno, teško ljubi. Opterećeno je boli, ranama, teškim sjećanjima i mislima koje nas vežu uz neki neugodan događaj ili iskustvo. U takvom stanju, teško da imamo snage samostalno izići iz tog začaranog kruga. A da bi ljubili druge, trebamo se moći prestati vrtjeti oko samih sebe. Zato je ovaj sakrament predivan dar. U njemu nas Isus ponovno osposobljava za ljubav.

Potpuno je drugačije iskustvo poći na put rasterećen, pomiren. S onim predivnim osjećajem da smo najprije obnovili zajedništvo s Gospodinom. Jer smo lako uočili kako smo drugačiji jedni prema drugima nakon dobre ispovijedi. A dobro znam u srcu da niti ne mogu pristupiti tom sakramentu ako se prije toga ne pomirim s onima s kojima se trebam pomiriti. Tako nekako započne cijeli niz događaja koji zapravo vode k Isusu. I to što se u obitelji najprije jedni drugima ispričamo, zamolimo za oprost. To što kolegi na poslu kažem onu tako vrijednu riječ: 'Oprosti.' To što već tada zauzvrat brzo primim osmjeh na licu od osobe s kojom sam se pomirio. Pa se već nekako sve polako razvedri. I onda sama ispovijed. Pa pokora koju tada s veseljem mogu izvršiti. I na kraju odlazak na svetu misu i pričest.

„Dođite k meni svi umorni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti.“ Ove riječi tada postaju žive. I tek tada sam u svome srcu spreman i za putovanje i odlazak negdje gdje ćemo provesti ugodne obiteljske trenutke. Rasterećen. Miran. Radostan. Tada mogu biti sve ono što trebam biti u svim mojim životnim ulogama: muža, oca, prijatelja. Tada mi zapravo više nije niti presudno važno ako i zatvore granice ili nam onemogućće putovanje. Jer je srce mirno. Jer već i ovdje gdje se trenutno nalazim imam sve.

Lijepo je nastaviti ovaj odmor s Isusom i u Isusu i gdje god pođemo. Organizirati vrijeme da tijekom dana čitam neko duhovno štivo, da odvojim vrijeme za molitvu. Možda i da izmolimo kao obitelj neku deveticu. Da tijekom dana srcem zahvaljujem za sve predivne pejzaže kroz koje prolazim ili gdje budem boravio, za sve osobe koje ću susretati. I da redovito sudjelujem na euharistiji. Godišnji

odmor je najljepši kada se objedine sve ove stvarnosti. Kada i tijelo i duša odmaraju. Tada primjećujem da je i naše zajedništvo drugačije, komunikacija puno kvalitetnija. Čak su i teme o kojima pričamo vedrije. Sve to možda i najprije osjete i primijete naša djeca. A sve to zato jer smo 'dopustili' Isusu da bude među nama. Na neki način pozvali i Njega da bude s nama na godišnjem odmoru.

Jesmo li onda mi došli k Njemu, ili smo ga mi pozvali da dođe k nama? I jedno i drugo. I uvijek je to uzajaman odnos. Prava je ljubav uvijek uzajamna. Ako ljubimo nekoga, onda želimo čim više biti u blizini te osobe. Radujemo se svakom susretu. Često se i rado čujemo s tom osobom. Jednako tako, ako ljubimo Isusa, onda ćemo zasigurno među prvim informacijama koje su nam važne na nekoj destinaciji potražiti onu o terminima i mjestu održavanja svetih misa. I tako ću onda prilagoditi i organizirati naše zajedničko vrijeme da možemo sudjelovati na euharistiji. Eto, zato je to uzajamno, jer sam i ja i te kako odgovoran za taj odnos. O mojim odlukama ovisi hoću li ili neću ostati u zajedništvu s njime. O odlukama nas roditelja ovisi hoće li ili neće biti zajedničke obiteljske molitve.

„Dođite k meni svi umorni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti.“ Želim vam da donesete ovu odluku i spremno odgovorite na ovaj Isusov poziv. Naravno, svatko od vas će prepoznati onaj pravi način obzirom na okolnosti vašeg života. Nadam se da vam je ovo malo svjedočanstvo mog osobnog iskustva pomoglo na tome putu. Molimo jedni za druge! I neka nas sve zajedno na ovome putu prati zagovor Kraljice Mira!

KRIZE U OBITELJI SU ŠANSE!

MIRTA MILETIĆ

„SINKO, ZAŠTO SI NAM TO UČINIO? GLE, OTAC TVOJ I JA ŽALOSNI SMO TE TRAZILI.“ (LK,2,48)

Evangelje nam donosi vrlo malo pojedinosti o životu Svete obitelji iz Nazareta. Imajući u vidu da je Isus živio u Nazaretu sa svojom obitelji oko trideset godina, puno toga je ostavljeno našoj mašti. Malobrojne zgode koje su nam prenesene tako postaju presudnima za otkrivanje otajstva te obitelji. Jedina koja nam prikazuje dvanaestogodišnjeg Isusa (u to vrijeme to nije tek dob dječaka, nego osobe koja je netom navršila dob zrelosti) kako razgovara sa svojim roditeljima, nalazi se u Evanđelju po Luki. Riječ je o pripovijesti o pronalaženju Isusa u hramu. Zacijelo bismo očekivali idiličnu pripovijest o Svetoj obitelji, otprilike poput reklamnih spotova u kojima su svi članovi obitelji lijepi, uvijek nasmiješeni i radosni, u potpunome međusobnom razumijevanju.

Međutim, Evanđelje nam donosi ponešto drugačiju priču. Govoreći aktualnim rječnikom, nazaretska je obitelj u krizi. Ova obitelj moli, no, kako se čini, njihova molitva i pobožnost nisu ih pošteđeli kriznih i izazovnih obiteljskih događaja. Zamislimo, stoga, kako su se Marija i Josip mogli osjećati suočeni s tim posve nepredviđenim događajem. Otac, a još više majka, može vrlo dobro razumjeti tjeskobu koja obuzima roditelja kad ne uspijeva pronaći svoje dijete i ne zna gdje ga tražiti. Vjerujem da ste se i sami našli u sličnoj situaciji. Ovaj događaj mijenja naš način razmišljanja o Svetoj obitelji i usmjerava nas u drugom smjeru, prema većem otajstvu koje nadilazi naše razumijevanje.

U pobudnici Amoris laetitia, papa Franjo nam otvara oči upravo za to otajstvo: „Biblija obiluje obiteljima, pokoljenjima, ljubavnim pričama i obiteljskim krizama, i to od

prve stranice gdje se pojavljuje obitelj Adama i Eve, sa svojim bremenom nasilja, ali također snagom života koji dalje teče (usp. Post 4).“ (AL 8) Božja nam riječ uopće ne donosi idealnu i apstraktnu sliku obitelji, kako bismo mi to očekivali, nego nam stavlja pred oči niz pripovijesti o konkretnim obiteljima, s njihovim posebnim i jedinstvenim problematikama, poteškoćama i izazovima. Isto tako, pred nas stavlja sliku nazaretske obitelji, s njezinom svakodnevicom koju čine naponi, strahovi i teškoće. Naglasak, dakle, nije na odsutnosti krize u obitelji (ne postoji niti jedna obitelj, niti Sveta obitelj, koja bi toga bila izuzeta), nego kako reagirati u krizama. Lukin izvještaj nudi svim obiteljima one glavne smjernice koje postaju životna škola za svakoga. Možda će nam se Marija i Josip činiti nerazboritima i nemarnima jer su sina počeli tako kasno tražiti, no danas postoji druga krajnost. Pretjerana briga za djecu. Papa će to ovako reći: „Ipak, pretjerana briga nije dobra za odgoj i ne smije se imati kontrolu nas svim situacijama u kojima se dijete može naći i kroz koje može prolaziti. [...]

Pravo pitanje, dakle, nije gdje je naše dijete fizički, s kim je u ovom trenutku, nego gdje je u egzistencijalnom smislu, gdje se nalazi sa stajališta svojih uvjerenja, ciljeva, želja i životnih planova. Zato pitanja koja postavljamo roditeljima glase: Pokušavam li shvatiti 'gdje' su djeca doista u svome hodu? Gdje je stvarno njihova duša, znamo li to? I prije svega: Želimo li to znati?“ (AL 261)

Susrećemo brojne roditelje obuzete brigom i željom da njihovo dijete sudjeluje u mnogim sportskim, umjetničkim i edukativnim aktivnostima. Možda djecu guraju i u one aktivnosti kojima su se i sami u svojoj mlađoj dobi željeli baviti, ali se nikad ne zaustave, pa ni na trenutak, kako bi zavirili u djetetovo srce.

Prva reakcija Marije i Josipa je zapanjenost odnosno iznenađenost

jer, kako čitamo u pobudnici: „Neizbježno je da nas svako dijete iznenadi s idejama i planovima koji su plod te slobode, da razbije naše sheme, i dobro je da je tako. Jedna je od odgojnih zadaća poticanje odgovornog korištenja slobode kako bi djeca kad se nađu pred nekim problemom donosila dobre, smislene i pametne odluke. To znači odgajati osobe koje će lako shvatiti da je njihov vlastiti život i život zajednice u njihovim rukama i da je ta sloboda velik dar.“ (AL 262) Dijete je uvijek iznenađenje, uvijek tajna za roditelje, još od njegova začeca. Zbog toga, pred misterijem djeteta najiskreniji stav nikada ne može biti onaj prosuđivanja, razočaranja, optuživanja i osude.

Koliko puta preko roditeljskih usana prijeđu, za dijete pogubne, riječi i izjave poput: „Ti nisi dijete koje sam očekivao!“ A najsvetiji stav koji roditelji mogu zauzeti doživljavajući dijete kao živ odraz svoje ljubavi, trajni znak bračnog jedinstva je da budu otvoreni Božjem iznenađenju. Dijete uvijek ostaje dijete i kao takva ga treba zvati, priznati i voljeti. Dijete uvijek valja tražiti i pitati, nikad optužiti i osuditi, a roditelj se nikad ne smije plašiti ući u odnos s djetetom i reći: „Zašto si mi to učinio?“

Krize su nam dobrodošle u obiteljskim odnosima. One „ruše“ sve što je krivo složeno. Nisu ugodne, ali su potrebne da bismo došli do istine. Od kriza se ne bježi, nego se s njima valja suočiti. Kaže Viktor Frankl kako se iz ruševina najbolje vide zvijezde. Vrijeme je godišnjih odmora i to nam može biti šansa za poslagivanje obiteljskih odnosa i rješavanje kriza. „Neka nas Nazaret podsjeti što je obitelj, što zajedništvo ljubavi, što njezina ozbiljna, jednostavna ljepota i sveti, nepovrjedivi značaj; neka nam pokaže kako je sladak i nezamjenjiv odgoj u obitelji te nas pouči njezinoj naravnoj svrsi u društvenom poretku.“ (AL 66). Važno je izbaciti idealistički model koji imamo u svojoj glavi i promatramo Svetu obitelj, koja svima pokazuje kako su krizni događaji u životu neiscrpan izvor milosti i posvećenja za cijeli svijet. Neka nam u tome pomognu sveti Josip i naša Majka Kraljica Mira!

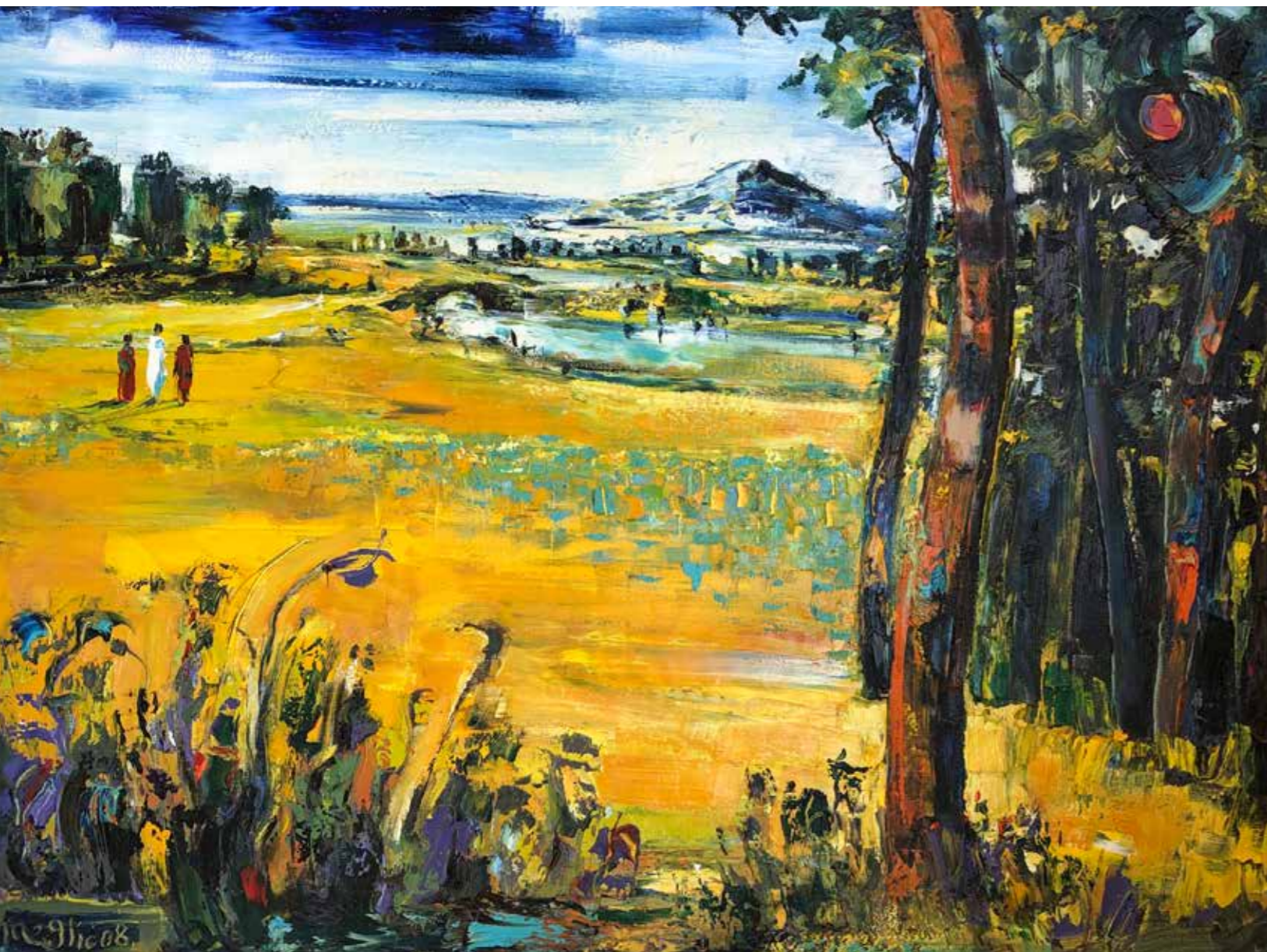

ISUS KRIST KAO SADRŽAJ I NAVJEŠTAJ

UČINKOVITOST BOŽJE RIJEČI

Početak ljeta doba je kad se i Crkva pomlađuje. Nova ređenja, za đakone i svećenike, mladomisnička slavlja diljem svijeta, stupanja u novicijat, redovnička zavjetovanja, životno opredjeljenje Gospodinu do kraja služiti, biti u Gospodinovoj službi kao svećenik, redovnik ili redovnica. Stoga vrijedi uvijek iznova posvijestiti te činjenice u našim životima jer su upravo Bogu posvećene osobe po svojoj definiciji, ili bi morale biti, zamašnjaci novoga života i obnove te širenja Kristova djela u svijetu. Bez svećenika nezamisliva je Crkva Kristova, a redovništvo je pogonska snaga koja unosi Duha u svijet od samih svojih početaka. Ono je bilo u svim razdobljima Crkve čimbenik obnove i novoga zamaha te života.

FRA TOMISLAV PERVAN

Konstantin je dao Crkvi slobodu djelovanja, kršćanstvo je vremenom postalo službena državna religija, ali to nije bio dovoljan poticaj ni znak da Crkva postane duhovnija. Crkva je izišla iz katakomba, ali se vremenom posvjetovnjala. Prilagodila novim okolnostima što je sa sobom povuklo i stanovitu vjerničku mlakost. Mnogi su u slobodi vjeroispovijedi vidjeli mogućnost napredovanja, karijere te je vremenom nestalo one temeljite pripreme za krštenje kakvu imamo u ranoj Crkvi. Nestalo je dvo- ili trogodišnjega katekumenata, mistagoškoga uvođenja u vjeru. Dogodilo se u Crkvi ono čega smo i ovdje svjedoci nakon pada komunizma. Naime, oni koji nisu imali veze s Crkvom ili su pak bili izraziti njezini protivnici, ako ne i neprijatelji, najednom su postali „čimbenici“ i u crkvenim poslovima i prostorima. Gurali su se u prednje redove na bogoslužjima jer to bijaše unosno.

ISTINSKO ZNANJE I ISKUSTVO IZ PUSTINJE

Pojedinci su onodobno na vrijeme naslutili to razvodnjavanje vjere pa su se povlačili u pustinju, daleko od svijeta, kako bi ondje provodili život Bogu posvećen. Doba je to pustinskih otaca i majki. Najpoznatiji su pustinski oci Pavao iz Tebe, Antun Pustinjak, Pahomije, Poimen, a uz njih imamo i pustinske majke, žene koje su živjele pustinjačkim, bogougodnim životom. Sve pod načelom „moli i radi“, vježbajući se u Božjoj prisutnosti, gajeći „tihovanje“ (hesychia), trajnu molitvu Gospodinu Isusu. U pustinji su naučili pravo znanje i

KONSTANTIN JE DAO CRKVI SLOBODU DJELOVANJA, KRŠĆANSTVO JE VREMENOM POSTALO SLUŽBENA DRŽAVNA RELIGIJA, ALI TO NIJE BIO DOVOLJAN POTICAJ NI ZNAK DA CRKVA POSTANE DUHOVNJA. CRKVA JE IZIŠLA IZ KATAKOMBA, ALI SE VREMENOM POSVJETOVNJAČILA... DOGODILO SE U CRKVI ONO ČEGA SMO I OVDJE SVJEDOCI NAKON PADA KOMUNIZMA. NAIME, ONI KOJI NISU IMALI VEZE S CRKVOM ILI SU PAK BILI IZRAZITI NJEZINI PROTIVNICI, AKO NE I NEPRIJATELJI, NAJEDNOM SU POSTALI „ČIMBENICI“ I U CRKVENIM POSLOVIMA I PROSTORIMA. GURALI SU SE U PREDNJE REDOVE NA BOGOSLUŽJIMA JER TO BIJAŠE UNOSNO.

živo iskustvo, Gospodina Isusa. Postali su magnetom za mnoge koji su željeli bolje upoznati i iskusiti u vlastitom životu Krista Gospodina i vjeru. Imali su živo iskustvo Duha Svetoga i Krista, bili su duhovni oci i duhovne majke, mogli su druge u Duhu radati.

Mnogi su u to doba čak sa sjevera Europe, iz daleke Irske ili Britanije, hodočastili u egipatsku ili sirijsku pustinju k pustinskim ocima i kod njih izučili pravo znanje – Isusa Krista te su postali zamašnjacima evangelizacije u Europi. Čini se to upravo danas manjka u Crkvi, pojedinci koji prenose iskustvo, koji mogu druge „zapaliti“, prenijeti oganj ili iskru Duha Svetoga te tako nastavljati živo djelo Isusa Krista. Upravo su se irski i engleski monasi pokazali u potonjim stoljećima najvećim evangelizatorima Europe, među franačkim i germanskim plemenima.

Djela i praksu pustinskih otaca prihvatili su veliki crkveni oci. Atanazije je napisao životopis sv. Antuna Pustinjaka, odlučno je branio Kristovo božanstvo na saboru u Niceji god. 325. Bio je đakon, pratio je patrijarha iz Aleksandrije. I on je došao sa snažnim iskustvom Duha iz pustinje, pa je potom kao aleksandrijski patrijarh bio odlučni branitelj pravovjerja. Dobio je pridjev „Veliki“. Potom veliki Kapadočani, Grgur Nazijanski, Bazilije, Grgur Niški. Svi moćno brane pravovjerje, poglavito Ivan Zlatousti. I Augustin se htio nakon obraćenja povući u pustinju kao redovnik, ali je postao biskupom. Benedikt je svojim redom i pravilom dao novi zamah vjeri u Europi, za seobe naroda, kad je sve bilo u pokretu, potom Grgur Veliki, Bernard, Franjo, Dominik, karmelićani, Ignacije Lojolski, Franjo Saleški, don Bosco, sve do naših dana. Ovih će dana biti proglašen svetim mučenik Charles de Foucauld koji je proveo posljednjih petnaest godina života među Tuarezima u Sahari, kao pustinjak, zahvaćen Isusom Kristom, nakon što je trideset godina živio kao ateist i hedonist, *playboy*. Danas imamo nekoliko zajednica, ženskih i muških, koji slijede djelo i pravilo upravo Charlesa de Foucaulda. Iz „zrna koje umire“ rađa se višestruki rod. Jasno, po uvjetom slijediti Gospodina ustopice, biti nasljedovatelj Isusa Krista, radikalno.

KNJIGA ŽIVOTA I ISKUSTVA - BIBLIJA

Kad uzmemo u ruke Bibliju, svoju svetu knjigu, ne slutimo ili barem nismo uvijek svjesni činjenice da se između korica te knjige nalazi izvorna Božja riječ, naime, riječi kojima je izvor u Bogu, koje mogu u cijelosti osvijetliti čovjekov život, podariti mu osnovicu, dati mu usmjerenje. Riječi na kojima se može temeljiti i graditi kuća života, osobnoga, privatnoga, javnoga, društvenoga, narodnog. K tome, s jasnim obećanjem i jamstvom: Taj život ne će biti promašaj, kako to biva s ljudskim pokušajima. Svaki povijesni pokušaj temeljiti život na Bibliji uvijek je rađao plodom, jer Biblija nije obična ljudska riječ. Nema li Boga, nestaje i čovjek, izgubi li se Bog iz zrenika, izgubio se i čovjek.

Morali bismo se truditi što temeljitije upoznati Božju riječ, divnu poruku između korica. Ili barem Novi zavjet koji nam na tako zoran način, od početka do kraja, nudi živu i zornu osobu Isusa Krista, Emanuela, Boga-s-nama. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta, završene su Isusove riječi Matejeva Evanđelja. Završni tumač imena „Emanuel“ („Bog s nama“) iz prvog poglavlja. Drugi bi nam morali zavijeti s blaga što ga posjedujemo, mi

bismo trebali biti sretni i truditi se što dublje i šire spoznavati neiscrplivo blago iz samoga Božjega srca. Na nama je biti svjedocima živoga uskrsloga Krista.

ISUSOV ŽIVOT PUNINE

Sve su ljudske riječi obična brbljarija u usporedbi s izvornom zapisanom Božjom riječi. Te su riječi spram ljudskih riječi dragulji u odnosu na staklene perle ili najljepši perivoj naspram cvijeća od plastike. Riječi života. Kad su mnogi nakon oporih i tvrdih Isusovih riječi odlučili ne ići više s Isusom, pita Isus Dvanaestoricu, ne kane li možda i oni otići. Uime svih odgovara Petar da nemaju komu otići, jer Isus ima riječi života vječnoga. Ostatak učenika je siguran, vjeruju i znaju, Isus je Svetac Božji (Iv 6, 69).

Riječi su to života. Isus je došao podariti život u punini. Ne obećaje Isus lagan, sretan ili bezbrižan, ugodan ni uspješan život. Sjetimo se velikih mistika i svetaca koji su cijeli život bili bolesni, prikovani uz krevet, nepomični (Bernardica Soubirous, Marthe Robin, Katharina Emmerick i mnogi drugi). Ne obećaje karijeru ni zanimljiv ili zabavan život u kome će im se pljeskati, ne obećaje društvene položaje. Naprotiv, Isus govori o križu i progonstvima, daje jasnu cijenu svoje osobe i riječi. Zauzvrat obećaje život punine. U Isusu prebiva, Apostol veli, punina Božanstva (Kol 1); gdje je Isus, ondje je punina milosti i Duha. Isus ima snagu prenositi i udahnjivati u ljude riječi života, izgovarati ih, sa snagom i moći. Isus obećaje zajedništvo s Bogom, osobno prijateljstvo s Njime, kako je rekao na Posljednjoj večeri.

Poslani smo biti svjedocima Isusa Krista. Imamo nalog ljudima prenositi i govoriti Isusove riječi, izgovarati ih, služiti se njima. Nositi ih u svijet poput svjetla. Krist nas sam ovjerovljuje da što čusmo u podrumu naviještamo s krovova. Suvremena slika: krovovi su puni antena koje primaju i odašilju signale. Nisu li te antene dobar primjer uprizoriti si ono što je Isus nakanio govoreći da se koriste sva sredstva kako bi bio on poznat i djelatno nazočan u svijetu?

Povlaštenu smo jer nas preko Crkve šalje i opunomoćuje sam Isus Krist. Napose svećenici ili vjeroučitelji/ce. Danas svaka iole ozbiljnija tvrtka ima svoga PR-stručnjaka koji zastupa po-

litiku i strategiju tvrtke. Ovlašteni su zastupati i promicati njezine interese. Svako ministarstvo ima „terensko osoblje“. Prosvjeta ima učitelje, profesore, nastavnike, pedagoge. Svi oni govore u ime svoga ministarstva, slijede politiku mjerodavnih i njihov je mandat vezan uz delegaciju i mandat ministarstva. Svatko tko drži do sebe, nastupa u javnosti, glas mu se čuje. Svi p(r)oučavatelji rabe riječi, ali ta riječ nije riječ života. Pogotovo ne vječnoga. Što je pak s kršćanskim navjesticama, sa snagom kršćanskoga navještaja danas?

BOŽJA RIJEČ I POMOĆ

Što znače riječi liječnika ili psihijatra za pacijenta? Riječima kušaju olakšati psihičke ili fizičke, psihofizičke boli i patnju. Danas ima u svijetu više od 500 oblika psihoterapije. Nisu sve dokazano učinkovite u postupcima i učincima. Međutim, nema dvojbe, one su pokušaj u ovladavanju duhovnim i fizičkim bolestima. Crkva cijeni razum i znanost kao Božje darove. Sve treba služiti čovjekovu dobru, dobru ljudi da bismo imali zdravo okruženje.

Sva znanost i pomoć u biti je vremenita, privremena, prolazna, podvrgnuta mijenama i promjenama. Svaki lijek teži prema savršenosti, svaka terapija i psihoterapija teži prema učinkovitijim oblicima da bi pomagala čovjeku u nevolji. Međutim, uvijek je riječ o naučenoj vještini, umijeću.

Što može naučiti student o životu za vrijeme studija, što može naučiti student bogoslovlja za vrijeme studija teologije? Ne uči niti što zna iz života, makar prošao i pastoralni praktikum. Nije li za vrijeme studija bio na koljenima, učio teologiju i na stolici, predavanjima, ali poglavito na koljenima, govorit će svijetu naučne riječi i fraze. On tek „na terenu“ treba ovjeriti i dokazati svoje znanje u životu i svojim životom nuditi cilj i smisao ljudskoga života u svjetlu vjere i Isusa Krista. Za to je nužno biti trajno i živjeti u Božjoj prisutnosti, još u školskim klupama.

Usporedimo studenta psihologije koji studira i sprema se za život s nekom polupismenom majkom ili bakom kojoj bijaše životna zadaća podignuti desetero ili više djece, uzdržavati brojnu obitelj, u vremenima rata i poraća, u doba gladi, neimaštine, siromaštva, oskudice, u doba

UVJEREN SAM, JEDNA NEUKA MAJKA ILI BAKA KADRA JE DALEKO DUBLJE I MUDRIJE GOVORITI O ŽIVOTU, SMISLU ŽIVOTA OD SVRŠENIH STUDENATA ILI PRAKTIČNIH PSIHOTERAPEUTA KOJI POKUŠAVAJU PONUDITI POMOĆ U ŽIVOTU LJUDIMA UZ POZAMAŠNE NOVCE. TAKVA „STARICA“ ČESTO ZNA DUBLJE I VIŠE REĆI OD TEOLOGA... SJETIMO SE TOME AKVINSKOGA, NAJBRIJANTNIJEG MISLIACA U CRKVI. OBIČNO JE NA KRAJU SVOJIH PREDAVANJA POSTAVLJAO UPITNIK, ŽIVI LI ONA VETULA (STARICA, STARA POGREBLJENA ŽENA) SUKLADNO SA ZAKLJUČCIMA NJEGOVIH PROMIŠLJANJA. ŽIVI LI SUPROTNO OD NJEGOVIH MISAONIH ZAKLJUČAKA, ZNAO JE REĆI, U KRIVU JE ON, NE ONA. U NJOJ JE MUDROST ŽIVOTA, LJUBAV PREMA BOGU I BLIŽNJEMU.

križnih putova i svih nedaća koje je donosilo vrijeme. Predočimo s kojom i kakvom su mudrošću i znanjem naše majke uspijevale podignuti potomstvo. Zapravo nisu imale ništa u životu osim čvrsta pouzdanja u Boga, Božju riječ i pomoć. Ne bijaše liječnika, sedativa, apaurina. Crple su snagu iz svete mise, pričesti, sakramenata, molitve, moleći krunice i litanije u svojim životnim križevima i kušnjama. Nebo bijaše njihova „psihoterapija“ te životna usmjerenost ne prema zemlji, nego prema vječnosti.

Uvjeren sam, jedna neuka majka ili baka kadra je daleko dublje i mudrije govoriti o životu, smislu života od svršenih studenata ili praktičnih psihoterapeuta koji pokušavaju ponuditi pomoć u životu ljudima uz pozamašne novce. Takva „starica“ često zna dublje i više reći od teologa. Sjetimo se Tome Akvinskoga, najbrižantnijeg mislioca u Crkvi. Obično je na kraju svojih predavanja postavljao upitnik, živi li ona vetula (starica, stara pogrebljena žena) sukladno sa zaključcima njegovih promišljanja. Živi li suprotno od njegovih misaonih zaključaka, znao je reći, u krivu je on, ne ona. U njoj je mudrost života, ljubav prema Bogu i bližnjemu.

SMISAO I ZNAČENJE ŽIVOTA

Zato je odbacivao svoja umovanja, ako bi vidio da te starice žive i vjeruju u raskoraku s njegovim mislima i ide-

jama. Najuzvišenija zadaća teologa i svih bogoslovaca jest da, dok pronicu tajne i dubine vjere, imaju u zreniku život običnih, Bogu predanih i odanih vjernika. Upravo je pobožnu vjeru tih „Božjih siromaha“ trajno isticao i branio papa Benedikt. Svaki teolog, svećenik i kateheta mora služiti vjeri, produblivanju, ne slabljenju i gubitku vjere. Sve njegovo mora služiti dobru vjernika. To je cilj svih nastojanja, u pastoralu i vjeronauku. A bez osobnoga iskustva, bez duhovnoga očitstva ili majčinstva, bit će sve besplodno.

Danas se zna dogoditi da pojedinci nude svoje „artefakte“ za novce koji nikomu ne koriste. Toliko toga na tržištu misli i ideja, u konačnici prodaja staklenih perla. Danas su prepuni izlozi koječega zapravo suvišnoga. Međutim, nemoguće je proizvesti, kupiti ili stvoriti jedno: Smisao i značenje života, nemoguće je kupiti ljubav, bitno u životu. Smisao života i ljubav ljudskoga bića moguće je iskusiti samo preko osobnoga iskustva, u susretu s Bogom, odnosno s ljudima koji su Boga susreli i iskusili. To je ono što život čini dragocjenim, nepredvidivim. To je ono što nazivamo milošću koja nam se daruje po Isusu Kristu u Crkvi, u Duhu Svetome.

„Budite to što jeste“, znao je reći sveti Augustin. Svi primamo milost u sakramentima i na nama je zračiti milost, ljubav, ono što nam je dao Krist u Crkvi. U našoj vjerskoj pouci nije bitno znati naizust vjerske istine, nego je daleko važnije i za poučavatelje i poučavanike vjerovati, živjeti i svjedočiti Kristovu nazočnost u svom životu, Crkvi i svijetu. Krista koji je Put, Istina i Život. Znanost može otvoriti vrata, ali pokazati put i voditi njime može samo Krist.

Svećenik mora biti mjerodavni voditelj na putu. Vodičem se ne postaje upoznavajući grad na temelju turističkih mapa, makar bile i najreljefnije naslikane, u 3-D obliku. Osobno se mora proći, vidjeti, otkrivati, istraživati pojedinosti, da bi bio sposoban voditi i upućivati u tajne mjesta, muzeja ili umjetničkoga zdanja. Znanje koje se ne stječe iz knjiga, studija, već osobnoga iskustva. Knjige su i studij obična pomagala. Osobno iskustvo vjere pogonsko je gorivo koje nam treba da bi navještaj bio blagoslovljen i plodotvoran.

CRKVA ŽUDI ZA SVJEDOCIMA

Znana zgoda o putu u Emaus (Lk 24). Dvojica se zaputila iz Jeruzalema i jedini sadržaj njihova hoda jest razočaranje te žal zbog svega što se dogodilo u Jeruzalemu nakon Velikoga petka. Kad se pridoda kamenito tlo, slobodno se može reći, bili su u duhovnoj i fizičkoj pustinji. Što je u cijeloj zgodi najzornije: Obojica su znala sve, a ništa nisu shvaćali niti razumjeli. Toga su dana, prije nego se zaputiše iz Jeruzalema, čuli za Isusovo uskrsnuće i od žena i učenika, ali nisu vjerovali. Čuli u kako se ukazao Petru i ostalima. Ništa ih nije moglo pokrenuti. Gospodin se sam približava i tumači sve, od početka. Započinje svoju katehezu.

Isus je bio i ostao kateheta *par excellence*. Međutim, ni njegova kateheza nije „upalila“. Pozorno su ga slušali, upijali su tumačenje, srce im je gorjelo u grudima, prepoznali su ga tek u trenutku kad je s njima sjeo za stol. U živoj Euharistiji prepoznali su Gospodina i ispunili se srećom i oduševljenjem. Njihovo znanje, mrtvi kapitali, u tom su trenutku doslovce uskrsnuli, bili su ispunjeni nutarnjim životom. Ništa ih nije priječilo - ni cjelodnevnim umor, ni klonule noge - smjesta se zaputiti u mrkloj noći natrag u Jeruzalem svjedočeci što su doživjeli na putu, kako su vidjeli Gospodina i prepoznali ga u lomljenju kruha.

Na putu u Emaus učenici nisu naučili ništa nova što već nisu znali. Trebao ih je netko uvesti u tajne, uputiti, uzeti za ruku. Isus treba danas i nama kao i apostolima, prosvjetliti pamet i srce, da razumijemo Pisma, da nas On obuče u Silu odozgor (usp. Lk 24,42sl). Jedino tako možemo biti poput oca ili majke, mistagoški uvoditi u nepoznata i neistražena područja duha i srca, Isusa Krista. Nerijetko smo poput one nepismene starice koja je umrla u krajnjoj bijedi jer nije znala pročitati ugovor i oporuku kojom joj je bogati gazda ostavio u baštinu cijelo bogatstvo. Krist nam je ostavio blago koje još nismo naučili cijeniti, umiremo gladni i žedni pored biranih jela i pića.

Crkva žudi za iskusnicima i svjedocima, duhovnim učiteljima, duhovnim roditeljima, iskusnim vođama. Onima na putu u Emaus i prestrašenim apostolima trebalo je jedno: Gospodinovo pomazanje, otvaranje srca i očiju, kao Crkvi u Laodiceji. Djelo Duha Svetoga! U Emausu, za stolom s Gospodinom, njihovo znanje postaje Radosna vijest. Čisto znanje - duboko ili široko, akademsko ili enciklopedijsko - pa ni sve moguće metode nisu dovoljne u prenošenju vjere. Svijet mora vidjeti promjenu i zahvaćenost na nama. Mora vidjeti da smo iznutra pokrenuti, prožeti, da nam je skinut zastor s očiju i srca, da smo preobraženi. Svijet mora prepoznati na nama sretne i oduševljene Kristove učenike.

Što mogu znanosti? Popraviti obuču i potplate, okrpiti odjeću koju nosimo na putu u Emaus. Ljudsko znanje ne zna ništa o stazi, putu, ni konačnom cilju. Pravi eksperti, stručnjaci oni su koji su hodili cijeloga vijeka s Kristom, na usku putu, tijesnoj stazi Evanđelja. Poradi toga slavimo svetce, mučenike. Njihov život živa je kateheza koja unosi svježu krv, transfuziju te vraća život u obamrlo tijelo i klonulu dušu Kristova Tijela. Stoga nam je papa Benedikt godinama nudio kateheze o velikanima Crkve, svetcima, misticima, mučenicima.

Kao što rekosmo, bitno je znati, među koricama Biblije jest Božja riječ. Ne trebamo otkrivati nove programe, stvarati projekte. Sve je već dano i zadano u Evanđelju i Predaji, u Kristovoj Crkvi. Sve se usredištjuje u Kristu koji želi biti navještan, poznat, ljubljen, nasljedovan, da bi u Njemu povijest imala svoj nutarnji i vanjski smisao. Program o kome govore i pišu pape, program svakomu vremenu su-vremen, svakomu dobu su-doban. Na nama je zavoljeti životajnu i životvornu riječ Isusa Krista. Isus je rekao da je došao baciti oganj te donijeti život u punini. Najbolji su putokaz sveti i mučenici. Treba danas ponovno otkriti tu protežnicu svoje vjere. Kroz njih i njihove živote sam Isus sja u svijetu i vremenu. Treba otvoriti srca i bića za tu nazočnost te slijediti njihove poticaje.

PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Knjigu možete naći u Suvenirmici Informativnog centra MIR Medugorje.

Kina priznala još jednog biskupa odanog Rimu

Kao pastir biskupije Fengxiang u katedrali sv. Josipa, 22. lipnja, ustoličen je Petar Li Huiyuan, drugi biskup odan Rimu, priznat od Kine u posljednja dva tjedna.

Ustoličenje biskupa Petra Lija Huiyuana nadgledao je biskup Dang Mingyan, zamjenik generalnog tajnika Patriotske katoličke kineske udruge (CCPA). Pedesetpetogodišnji biskup Li četvrti je biskup Crkve u Kini u zajedništvu s Rimom kojega je Kina priznala nakon potpisivanja sporazuma o imenovanju biskupa s Vatikanom u rujnu 2018.

Ustoličenju je prisustvovalo oko 150 ljudi, uključujući druge biskupe iz pokrajine i predstavnike laika iz biskupije. Biskup Dang predstavio je biskupa Lija s mitrom, štapom i prstenom – simbolima biskupskog vodstva i pastoralnih dužnosti.

Na misi koju je predslavio biskup Li obećao je poštovati kineski Ustav, podrža-

vati jedinstvo domovine i društveni sklad te voljeti zemlju i religiju. On i njegov puk inzistirat će na neovisnosti Crkve u Kini, „na usmjerenju kineskog katolicizma i doprinositi ostvarenju kineskog sna o velikom preporodu kineske nacije i njezine snage“.

Vatikan je još 2011. imenovao biskupa Lija za koadjutora, ali to nije javno objavio. Biskupi su ga bili izabrali na pokrajinskoj sinodi slijedeći propise CCPA-e. Također su pozvali državne dužnosnike da nadgledaju izbore i potvrde jesu li bili u skladu sa zakonima. Izbor je proglašen valjanim, ali je CCPA odbila odrediti nadnevak njegove posvete.

Međutim, njegov predšasnik biskup Li Jingfeng preminuo je 17. studenoga 2017. ostavivši upravljanje biskupijom Fengxiang biskupu Liju, koji sve do sada nije bio priznat od kineskih vlasti.

Preminuo najstariji, a zaređen najmlađi biskup na svijetu

Umirovljeni nadbiskup Bernardino Piñera Carvallo preminuo je 21. lipnja, u 105 godini života, u Santiagu de Chileu, prenio je Kerknet. U Rumunjskoj je, pak, 21. lipnja zaređen 38-godišnji grkokatolički biskup Cristian Dumitru Crișan.

Mons. Bernardino Piñera Carvallo rođen je 22. rujna 1915. u Parizu. Godine 1947. zaređen je za svećenika nadbiskupije Santiago de Chile. Pomoćnim biskupom Talce imenovao ga je 27. travnja 1958. papa Pio XII. To je papi Piju bilo posljednje imenovanje nekog biskupa. Od 1960. do 1983. mons. Piñera Carvallo bio je biskup Temuca. Bio je sudionik čitavog 2. vatikanskog sabora. Sv. Ivan Pavao II. imenovao ga je nadbiskupom La Serene 1983. godine. Od 1983. do 1988. bio je predsjednik Čileanske biskupske konferencije. Umirovljen je 29. rujna 1990.

Prema stranici Catholic hierarchy naj-

stariji biskup na svijetu. Nakon njegove smrti to je postao 104-godišnji španjolski umirovljeni biskup Damián Iguacén Borau.

U Rumunjskoj je za grkokatoličkog biskupa zaređen Cristian Dumitru Crișan. Vršit će službu pomoćnog biskupa arheparhije Făgăraș i Alba Iulia. Za biskupa je zaređen uz Calina Ioana Bota, pomoćnog biskupa Lugojia. U katedrali u Blaju zaređio ih je kardinal Lucian Muresan, objavio je Vatican News.

Mons. Crișan rođen je 11. listopada 1981. te je tako trenutno najmlađi biskup na svijetu. Do sada je to bio u siječnju zaređeni ukrajinski grkokatolički biskup Stepan Sus, koji je od mons. Crișana stariji samo 4 dana. Tako, prema stranici Catholic hierarchy, Crkva ima dvojicu biskupa mlađih od 40 godina. Inače, kanonska dob potrebna da bi netko mogao biti imenovan biskupom je 35 godina.

Američki biskupi oštro osudili odluku Vrhovnoga suda SAD-a

Biskupska konferencija Sjedinjenih Američkih Država objavila je priopćenje u povodu odluke Vrhovnog suda SAD-a kojom je poništen dosadašnji zakon o pobačaju savezne države Louisiane.

Razočarani presudom, američki biskupi poručili su: Zakon profita je pobijedio. Predsjednik Odbora za zauzimanje za život Joseph F. Naumann istaknuo je da se „nastavljaju moliti i boriti se za pravdu, za majke i djecu“.

Odluka Vrhovnog suda koja je donesena s pet glasova za i četiri glasa protiv srušila je zakon o pobačaju u jednoj od najstrožih zemalja po tom pitanju Louisiane. Mjera koja je uvedena godine 2014. dopuštala je liječnicima primjenjivati dobrovoljni prekid trudnoće samo ako su dobili odobrenje u najviše 50 km udaljenoj bolnici koja trudnici može jamčiti njegu i pomoć u slučaju poteškoća nakon pobačaja. Ta je odredba bila usmjerena na zaštitu zdravlja žena, napisao je u priopćenju nadbiskup, ističući da pobačaj još više šteti kada se zanemaruju osnovni standardi zdravlja i sigurnosti.

Nadbiskup Kansas Cityja koji je potpisao priopćenje objavljeno na mrežnoj stranici BK SAD-a napomenuo je da odluka Vrhovnoga suda i dalje stavlja na prvo mjesto komercijalne interese pobačaja u odnosu na zdravlje i sigurnost žena. Kao katolici pobačaj osuđujemo kao tešku nepravdu koja niječe temeljno ljudsko pravo na život. Premda pokušavamo zaustaviti okrutnost zakonskog pobačaja, vjerujemo da ženama koje ga primjenjuju ne treba još više šteti i zlostavljati ih neosjetljiva i profitom vođena industrija.

Sve vjernike potičemo da mole za žene koje, često pod velikim pritiskom, traže pobačaj kako bi našle druge načine koji vrjedniju njihov život i život njihove djece, napisali su američki biskupi, te izražavajući svoju bol i razočaranje zbog te odluke koja je u korist komercijalnih interesa, a na štetu života i zdravlja, istaknuli: „Nedostatak poštovanja Vrhovnoga suda pravovaljanih zakona koji na prvo mjesto stavljaju zdravlje i sigurnost žena u odnosu na komercijalne interese pobačaja, i dalje je jedinstven okrutan slučaj.“

Ne ćemo mirovati sve do dana kada će Vrhovni sud ispraviti tešku nepravdu svoje odluke i nerođenim ljudskim bićima priznati ustavno pravo na život, poručili su američki biskupi.

Europski biskupi pozvali EU na angažman i potporu progonjenim kršćanima u Nigeriji

Predsjednik Vijeća biskupskih konferencija Europske Unije (COMECE) i nadbiskup Luksemburga kardinal Jean-Claude Hollerich obećao je, u ime europskih biskupa, da će se zalagati za povećan angažman i potporu Europske unije progonjenim kršćanima u Nigeriji.

Kardinal Jean-Claude Hollerich u svome pismu nigerijskim biskupima navodi da će Vijeće biskupskih konferencija EU utjecati da se uspostavi suradnju EU s nigerijskim vlastima u borbi protiv progona, otmica i nasilja, izrazivši solidarnost s nigerijskim kršćanskim zajednicama.

„Kršćani u Nigeriji izloženi su neprekidnim napadima terorista, pobunjenika i policijskih odreda koje

u nekim slučajevima imaju obilježja progona i otvorenog nasilja“, stoji u izvještaju Europske komisije na koje se poziva kardinal Hollerich.

Prema procjenama, unazad pet godina (od 2015.) ubijeno je oko 6 000 kršćana u Nigeriji, ponajviše u režiji nigerijskih militantnih islamističkih skupina Boko Haram i Fulani.

Crkva u Tanzaniji zauzima se za zdravlje u vrijeme pandemije

U Tanzaniji su, nakon tri mjeseca zatvaranja zbog izvanredne situacije koronavirusa, 29. lipnja otvorene škole sa svim potrebnim mjerama opreza za sprječavanje zaraze.

S obzirom na ponovno otvaranje škola, nekoliko se tanzanijskih biskupija počelo organizirati kako bi osigurale siguran oporavak učenicima i nastavnicima, osobito kroz podjelu sredstava za osobnu zaštitu, higijenskoga materijala, maski i infracrvenih toplomjera, objavljeno je na blogu Udruge članova biskupskih konferencija Istočne Afrike. Tako je biskupija Geita podijelila zdravstvena sredstva u vrijednosti od 10 000 dolara. No mjesni biskup Flavian Kassala želi

podići svijest i odgovornost učenika. Nastavnike osobito potiče da ohrabre učenike kako bi poštovali higijenske mjere, često perući ruke i izbjegavajući dodirivati nos i oči.

U međuvremenu, unatoč slabljenju mjera koje su dopustile građanske vlasti, Tanzanijska biskupska konferencija još uvijek nije odobrila ponovno održavanje pastoralnih i bogoštovnih aktivnosti. Biskupi nisu objavili nijednu zajedničku izjavu u tom smislu, pojasnio je glasnogovornik Tanzanijske biskupske konferencije otac Chesco Msaga, negirajući vijesti koje su proširili neki mjesni mediji da je Katolička Crkva već nastavila sa svojim redovitim aktivnostima.

Umro Georg Ratzinger

Mons. Georg Ratzinger, stariji brat pape emeritusa Benedikta XVI., preminuo je u srijedu 1. srpnja u 96. godini života.

Mons. Ratzinger preminuo je u Regensburgu gdje je proveo veći dio svoga života. Njegovom smrću Joseph Ratzinger, koji je 18. lipnja napustio Vatikan kako bi otišao u posjet teško bolesnom bratu, izgubio je i posljednjeg živućeg člana obitelji. Zaređeni za svećenika na isti dan, dvojica braće, jedan glazbenik i voditelj svjetski poznatog zbora, a drugi znameniti teolog, biskup, kardinal i papa, bili su uvijek blisko povezani.

Rođen 15. siječnja 1924. u Pleiskirchenu, u Bavarskoj, Georg Ratzinger počeo je svirati orgulje u župnoj crkvi od svoje 11 godine. God. 1935. stupio je u sjemenište u Traunsteinu, a po završetku Drugoga svjetskog rata, god. 1947. zajedno s bratom Josephom ušao je u bogosloviju Herzogliches Georgianum u Münchenu. Dana 29. lipnja 1951., dvojicu braće, zajedno s četrdesetoricom drugih đakona, zaređio je za svećenike u katedrali u Freisingu kardinal Michael von Faulhaber. Tijekom trideset godina, od 1964. do 1994., bio je voditelj katedralnog zbora u Regensburgu „Regensburger Domspatzen“. Održao je brojne koncerte diljem svijeta i snimio brojne skladbe za Deutsche Grammophon, Ars Musici i druge važne diskografske kuće s produkcijama posvećenim Bachu, Mozartu, Mendelssohnu i drugim autorima.

Papa Franjo uputio je pismo papi emeritusu povodom smrti njegova brata

Tiskovni ured Svete Stolice objavio je 2. srpnja pismo pape Franje papi emeritusu Benediktu XVI. povodom smrti njegovog brata mons. Georga Ratzingera.

„Želim vam ponovno izraziti svoju najiskreniju sućut i duhovnu blizinu u ovom trenutku žalosti“, napisao je papa Franjo. Naglasio je kako se moli za pokojnog mons. Ratzingera „kako bi ga Gospodar života, u svojoj milosrdnoj dobroti uveo u nebesku domovinu i dao mu nagradu pripremljenu za vjerne slugu evanđelja“.

Papa Franjo je Benediktu XVI. napisao i kako za njega moli podršku kršćanske nade i nježnu božansku utjehu, zazivajući Oca po zagovoru Blažene Djevice Marije. „Uvijek ujedinjeni u priranjanju uz uskrslog Krista, izvor nade i mira“, zaključio je papa Franjo koji je pismo, kako se potpisao, uputio „sinovski i bratski“.

IVICA ŠARAC

UZA SVE RAZLIKE U MIŠLJENJIMA O UZROCIMA OVAKVOGA STANJA, U JEDNOM SE SVI SLAŽU: S NAMA I NAŠIM SVIJETOM NEŠTO OZBILJNO NIJE U REDU.

U zadnje vrijeme ovaj planet dnevno proizvede više političkih događaja nego što ih može podnijeti. Bujanje tema s političkim sadržajima prijete potpunim zagušenjem svakodnevice. Problem s inflacijom politike u naše domove nije samo u tomu što s unosom tolike količine sadržaja potiskujemo primarne životne brige i poslove, nego što s pojačanom politizacijom naših života ne rastemo mi, već raste strah u nama. Ako nas je gdjekad znala i zabaviti, danas nas politika samo uznemiruje i plaši. Više nije važno je li riječ o lokalnim ili globalnim temama; svaka politička vijest podjednako uznemiruje. Iz poplave politike i političkoga izražaja, međutim, jedan oveći paradoks: unatoč nezanimljivom broju deklariranih vjernika u politici i onih koji usnama promiču kršćanske i katoličke vrjednote, autentičnih vjernika u politici gotovo da i nema. Dokazi? Kada bi zaista bilo implementirano barem nešto od kršćanskih i katoličkih načela, korupcija kao osnovna metoda političkog djelovanja i opsjena kao glavno sredstvo političke komunikacije ne bi tako superiorno ovladali političkim prostorom, što danas, na žalost, jest slučaj. U hibridnom političko-medijskom svijetu nositelja i kontrolora moći, u kojemu dominiraju ne samo nekršćanske, nego izrazito protukršćanske „vrijednosti“, vjernik u politici, koji bi dosljedno zagovarao i ustrajavao na provedbi evanđeoskih ideala, nužno bi u današnjemu posrnulom društvu morao računati s porugama, uvredama i ismijavanjima, a ismijanih kršćana u politici danas više nema.

U vremenima težih kriza još je vidljivija ta praznina, tj. kroničan nedostatak autentičnih vjernika u politici, onih koji su spremni i

SILAZAK U ARENU

U hibridnom političko-medijskom svijetu nositelja i kontrolora moći, u kojemu dominiraju ne samo nekršćanske, nego izrazito protukršćanske „vrijednosti“, vjernik u politici, koji bi dosljedno zagovarao i ustrajavao na provedbi evanđeoskih ideala, nužno bi u današnjemu posrnulom društvu morao računati s porugama, uvredama i ismijavanjima, a ismijanih kršćana u politici danas više nema.

U okolnostima u kojima ulazak autentičnoga vjernika u političku arenu nalikuje silasku u podzemlje u kojemu gospodari korupcijska neman s bezbroj (ne)vidljivih pipaka, onda je jasno s kakvom opasnošću i rizicima mora računati onaj tko u politici želi istinski kršćanski djelovati. Netko će možda reći da je ovo pretjerano negativan i nedopustivo „tvrđ govor“ o politici i političarima, no to, na žalost, nije pretjerivanje, jer se „zna da govor o politici kao o prljavom poslu nije izmišljotina ni fantazija, nego gorko iskustvo“ (Valentin Zsifkovits).

pod cijenu poruge i javnog blaćenja dosljedno zastupati i unositi sadržaje kršćanskih vrjednota u politiku. To je, naravno, izuzetno zahtjevno u društvu u koje se na velika vrata uvodi tzv. nova normalnost, u kojoj se – samo da navedemo taj primjer – proklamiranje zaštite ljudskoga života od začeca do smrti već i u tzv. mainstream-medijskim kvalificira kao nešto krajnje retrogradno, gdje se one koji ističu svetost ljudskoga života naziva sociopatima. U okolnostima u kojima ulazak autentičnoga vjernika u političku arenu nalikuje silasku u podzemlje u kojemu gospodari korupcijska neman s bezbroj (ne)vidljivih pipaka, onda je jasno s kakvom opasnošću i rizicima mora računati onaj tko u politici želi istinski kršćanski djelovati. Netko će možda reći da je ovo pretjerano negativan i nedopustivo „tvrđ govor“ o politici i političarima, no to, na žalost, nije pretjerivanje, jer se „zna da govor o politici kao o prljavom poslu nije izmišljotina ni fantazija, nego gorko iskustvo“ (Valentin Zsifkovits). Za uvriježeno mišljenje o politici kao o „prljavom poslu“ zaslužni su loši ljudi u politici, koji su vlastitim ponašanjem utjecali na oblikovanje prevladavajućeg stava „da su za politiku karakterni ljudi predobri, pa nju treba prepustiti osobama sumnjivog karaktera.“ ističe autor knjige „Politika bez morala“, naglašavajući pri tome da je politika, premda s jedne strane uistinu „prljav posao“ s opasnošću da iskvari karak-

ter, s druge strane i te kako „važna i potrebna za dobrobit i sudbinu čovjeka, te stoga zahtijeva snažne karaktere“ (V. Zsifkovits). Malo je, na žalost, među vjernicima poznato kako su upravo katolici snažnih karaktera i stečenih kompetencija poz(iv)ani u nizu dokumenata Katoličke Crkve da se angažiraju u politici i mijenjaju je u skladu s evanđeoskim načelima, zauzimanjem u prvom redu za „obespravljene i diskriminirane, odbačene i duševno oštećene, ukratko za „umorne i opterećene““. (V. Zsifkovits). Daleko od toga da je to privlačno i lako, poglavito u ovim vremenima kada je svijet iskočio iz „ležišta“ – odnosno udaljio se od Boga, kako stoji u jednoj od Gospinih poruka – i svim sredstvima promovira upravo protukršćanski način života. Uloga i mjesto kršćana u svijetu koji im nije sklon, priča je koja prati autentično kršćanstvo otpočetka. Tako nam se u Pismu Diognetu, jednom „biseru kršćanske starine“ nepoznatog autora (nastalom u 2. stoljeću), vrlo poticajnim doimaju opisi djelovanja kršćana u ondašnjem svijetu: „Kršćani se ne razlikuju od ostalih ljudi ni područjem gdje stanuju, ni jezikom, ni načinom života. Ne žive u svojim vlastitim gradovima, ne služe se nekim neobičnim jezikom, ne provode neki osobiti život. (...) Žene se kao i ostali, i rađaju djecu, ali ne odbacuju još nerođene djece. Imaju zajednički stol, ali ne i postelju. U tijelu su, ali ne žive po tijelu. Provode život na zemlji, ali na nebu imaju domovinu. Pokoravaju se izglasanim zakonima, a načinom svoga života nadvisuju zakone. Ljube sve, a svi ih progone. Preziru ih i osuđuju. Ubijaju ih, a oni oživljavaju, Siromasi su, a obogaćuju mnoge. U svemu oskudijevaju, a svime obiluju. Sramote ih, a oni i u sramoti doživljavaju slavu. Izruguju im dobar glas, a svjedoče o njihovoj pravednosti. Vrijeđaju ih, a oni blagoslivljaju. Ponižavaju ih, a oni iskazuju čast. Kad dobro čine, kažnjavaju ih kao zločince. Dok podnose kaznu, raduju se kao da oživljavaju. (...) Da kažem jednostavno: što je duša u tijelu, to su kršćani u svijetu. (...) Bog ih je postavio na takav položaj s kojega im nije dopušteno pobjeći.“

Ovo je pismo ohrabrenja i kršćanima 21. stoljeća, upućeno od nepoznatog pošiljatelja iz 2. stoljeća.

BOŽJE ZAPOVIJEDI SU RADI NAŠEGA MIRA

U tvom srcu je već Bog upisao prirodni zakon, dva životna pravila, zapovijedi: 1. Čini drugom što bi želio da i on tebi čini! Ne (u) čini drugom što ne bi želio da on tebi (u)čini. Još ti je Bog ugradio jedan čip, besplatnoga pravnog savjetnika, sudca, koji će te poučavati što jest dobro, a što nije – savjest. To je nešto veličanstveno!

MILE MAMIĆ

LJUDI NE VOLE ZAPOVIJEDI. VIŠE VOLE ZAPOVIJEDATI NEGO SLUŠATI. Imamo i u jeziku *zapovjedni način*, imperativ. Dobri odgojitelji izbjegavaju imperativ. Kažu to futurum prvim ili kako drukčije: „Donit ćeš mi, dušo, dvi-tri grančice drva!“ Ja to nisam doživio kao zapovijed nego donio i zajedno smo se grijali.

Imamo riječ *zāpovijēd*, imenica ženskoga roda i-sklonidbe. U lok. jedn. u nekim ustaljenim oblicima može biti i drukčiji naglasak: npr. *po zapovijēdi* (stilski obilježeno). Instrumental jednine može biti: *zapovijēdi* i *zapovijēdu*, ovisno o tom stoji li ispred nje neka pridjevna riječ ili ne. Ima i množinu. Nominativ i genitiv množine je naoko jednak: *zapovijēdi*, ali se izgovorno razlikuju: nom. *zāpovijēdi*, gen. *zāpovijēdi* (ili stilski obilježeno: *zapovijēdi*). Imamo svršeni glagol *zapōvjediti*, *zapōvjedim* i nesvršeni *zapovijēdati*, *zapōvjedam*. U vezi s tim je *zāpovjedni*, *zapovjednik*, *zapovjednica*. Mnoge zapovijedi su zapravo zabrane. Imamo i glagol *zabraniti*, *zabranim*, *zabranjivati*, *zabranjujem*. Pravni akt koji temeljito pravno uređuje neko pitanje zove se *zakon*, lat. *lex*, grčki *nomos*, njem. *Gesetz*. U vezi sa *zakon* imamo *zakonit*, *nezakonit*, *protuzakonit*, *zakonodavac*, *zakonodavni*, *zakonotvorac*, *zakonotvorni* itd. Skup svih važnijih zakona je *zakonik*, lat. *codex*, pohrvaćeno: *kodeks*. Vrlo je česta sveza *etički kodeks*. To ima svaka struka.

Nakon tih, malo zamornih rečenica, pođimo malo na izlet, na igru, u svoju povijest: Čovjek je društveno biće. Nismo se sami stvorili. Netko je htio da i mi dođemo na svijet. Zamisli: Nije te bilo, pa te ima. Devet mjeseci u toplom majčinu krilu, povezani pupčanom vrpcom s majkom. Ne moraš ništa raditi nego ljubiti i biti ljubljen, igrati se i čekati, uglavnom sam, ali u neakvoj komunikaciji sa Stvoriteljem, s roditeljima, s društvom, s okolinom, prirodom, svijetom, svemirom. U majčinu krilu jedno novo srce kuca i jedva čeka da poleti iz tog kaveza. Zbiva se rođenje. Svi se raduju tvom dolasku, a ti plačeš. Nikoga ne poznáš. Svi te vole, a ne poznáš ih. Nisi ih nikad vidio. Odrastaš, širiš svoje vidike, stječeš prijatelje i samo: Igra, igra, igra! Kako je to divno! Puno se je toga dogodilo, a da te nije nitko ništa pitao: začet(a) si, rođen(a) si, dobio (dobila) si ime (i prezime), kršten(a) si. Sve prihva-

ćaš i raduješ se, igraš se. Nisi sam! Društveno si biće!

Iz te činjenice proizlaze pomalo prava i obveze, uređivanje raznovrsnih odnosa. U tvom srcu je već Bog upisao prirodni zakon, dva životna pravila, zapovijedi: 1. Čini drugom što bi želio da i on tebi čini! Ne (u) čini drugom što ne bi želio da on tebi (u)čini. Još ti je Bog ugradio jedan čip, besplatnoga pravnog savjetnika, sudca, koji će te poučavati što jest dobro, a što nije – *savjest*. To je nešto veličanstveno! Slavni njemački mislilac Kant je rekao da je to nešto čemu se najviše divi: *zvezdano nebo nad nama* i *moralni zakon (savjest)* u nama. To je prirodni zakon, zapisan u svako ljudsko srce, sasvim dovoljan.

Govorili smo o oholosti i poniznosti, o utakmici između dobra i zla koja se vodi u svakom ljudskom srcu. Imamo savjest u srcu, imamo Deset Božjih zapovijedi, imamo časne savjete velikana. Zakon se mora temeljiti na Božjim zapovijedima i na prirodnim zakonima ili barem na jednom od toga. Zakon koji se ne temelji barem na jednom od toga sigurno nije dobar.

Ali ljudi omudrili, stvorili nekakve komunikacijske sustave, nekakva pisma, priopćajna sredstva. I to je lijepo. Kako bi bilo da nema načina kako drugima priopćiti bujicu svojih osjećaja!? Zbog raznih razloga glas savjesti nije više bio dovoljan. Onda smo dobili razne zapovijedi, zakone, zakonike. Tako je nastala jedna nova struka – pravo. To je samo polovica. Uz prava postoje i dužnosti. Idu zajedno, povezani su međusobno. Trebalo je urediti složene ljudske odnose: pojedinca prema pojedincu, pojedinca prema zajednici, pojedinca prema Bogu. Zatim dolaze složeniji odnosi na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Tako su nastali prvi pravni spomenici u svijetu. I izabranom narodu, Izraelu, trebale su pisane zapovijedi, pisani zakon. I dobio je *Deset Božjih zapovijedi*, *Mojsijev zakon* ili *Dekalog*. To smo svi kao djeca naučili napamet. To je mali Božji ustav. Bio bi dovoljan za cijeli svijet. Zamisli kad ti nikad ne bi poželio (poželjela) tuđu igračku, kad tvoj tata ni mama nikad ne bi poželjeli tuđega ženidbenog druga,

kad tvoj narod nikad ne bi poželio tuđi teritorij. I kad bi se tako ponášala sva djeca, svi roditelji, svi ljudi, svi narodi. Najprije poželješ, a zatim nastojiš na sve načine to ostvariti, milom ili silom. Iz tog nastaju laži, krađe, prijevare, tučnjave, ubojstva, ratovi, nesreće. Kad sam tako pričao svojoj kćerki, ona je pažljivo slušala i mudro zaključila: „Čaća, pa Božje zapovijedi su radi naše sreće!“ Bio je to pravi pogodak, „u sridu“. Razmisli-te je li to tako.

Grješna ljudska narav teži baš za onim što je zabranjeno, ne voli zapovijedi ni zabrane, voli slobodu, želi sve imati, i to odmah. Kako je to divno Preradović izrazio u svojoj pjesmi:

„Ljudskom srcu uvijek nešto treba, Zadovoljno nikad posve nije. Čim željenog cilja se dovreba, Opet iz njega sto mu želja klije.“ (Iz pjesme *Ljudsko srce*)

Ponosan sam što smo imali takva pjesnika psihologa ljudskog srca. Jesi li i ti?

Preradović je bio zaljubljen u svoju ženu Pavicu, svoju dječicu, svoju obitelj, svoju domovinu, svoj jezik, svoj narod: „Tuđ tuđinu, tebi tvoj doliči. Tuđi poštuj a svojim se diči!“ Uspješno se je opirao pohotama grješne ljudske naravi i slušao glas svoje savjesti. Nastojao je to provoditi u život i nas poučava da tako činimo. Spomenut ću ovdje i prekrasne stihove srpskoga pjesnika Zmaja Jovana Jovanovića, davno napisane, a tiču se nas:

„Hrvat se ne bori da što otme kome.

Čuva sveti ogranj na ognjištu svome.

I dok tako čini u najteži dani, i Bog je i pravda na njegovoj strani.“

Šteta je što to Milošević nije znao prije agresije na Hrvatsku i Bosnu i

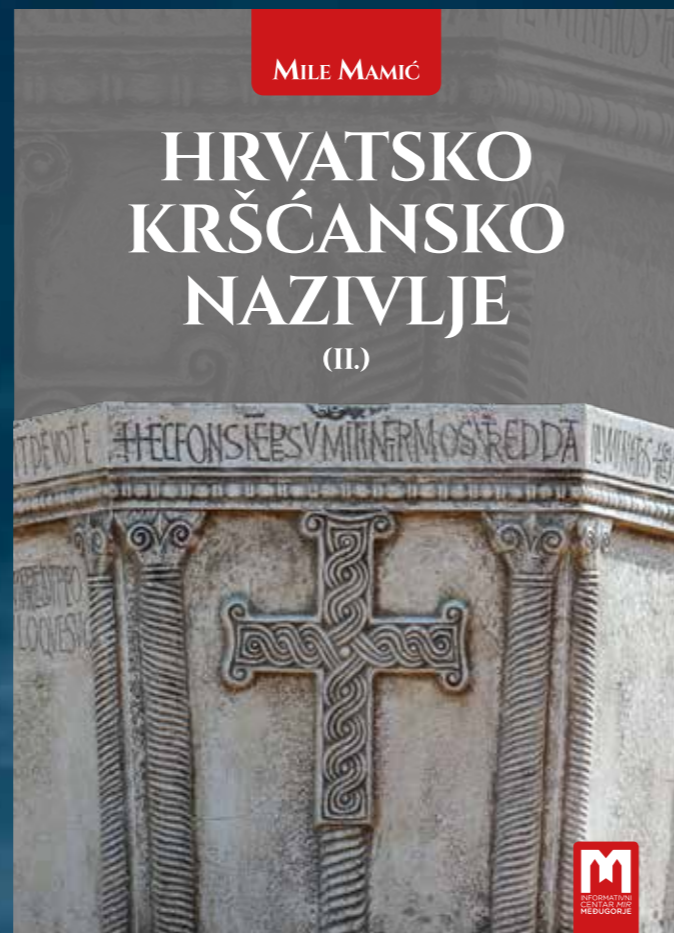
Hercegovinu. Ono na Sloveniju bila je Kadijeveća agresija. Na temelju krive tvrdnje Vuka Stefanovića Karadžića da su svi štokavci Srbi nastao je velikosrpski program, po kojemu je zapadna granica zamišljena velike Srbije bila zapadna granica štokavskoga dijalekta. I počele su nevolje velike. Kad Milošević nije prihvatio Tuđmanovu ponudu da se stvori konfederacija država, počela je velikosrpska agresija, nesretni rat, ali ne u Srbiji. Umjesto da se mirno razidemo kao Česi i Slovaci, oni napadoše, mi se branismo. Tada je Zmaj Jovan Jovanović postao vrlo popularan kao apologet hrvatske pravredne obrane. Nakon prvih krvoprolića na hrvatskom prostoru kardinal Kuharić je u propovijedi poput Zmaja rekao: „Dok branitelji naše slobode brane svoje, uvijek neka poštuju tuđe. Rodoljublje je samo ljubav, a nikada mržnja.“ Bila je to hrabra i mudra riječ toga duhovnog velikana hrvatskoga (katoličkog) naroda. Tu časnu obranu svojih vjekovnih prostora neistinoljubivi ideolozi, diplomati i majstori laži pretvorili su u „građanski rat“, a Hrvati optuženi za „međunarodni udruženi zločinački pothvat“. Na tom diplomatskom falsifikatu utemeljene su nepravredne presude brojnih hrvatskih osuđenika. Bog zna sve. Treba znati da je Božja pravda stoput jača nego ljudska kavga.

Vratimo se još malo čipu u srcu: *savjesti*. U novije vrijeme sve je češća sveza *priziv savjesti*. To je pozivanje, poziv na svoju savjest, na glas svoje savjesti: Ne želim činiti zločin. Ja to ne ću. Tako hrabre ljude, poput Preradovića, Kuharića i drugih „liberalni aktivisti“ proglašavaju homofobima: Oni su protiv ljudskih prava. Protiv slobode majke da presudi svome nerođenom djetetu. Liberalni aktivisti pobačaj, abortus smatraju „pravom žene, ženskim pravom“. Čak neki ističu da je to „stečeno pravo“ koje im nitko ne može oduzeti. Tko god to pokuša, taj je homofob, a svaki pothvat za zaštitu prava nevinih ljudi, nerođenih proglašava se činom i govorom mržnje. A oni bi iz ljubavi ubijali nevine. Zato se zalažu za ukidanje *prava na savjest*. Čovjek bez savjesti može svakoga ubiti i bez razloga. Neke države sustavno ubijaju nerođene s teškoćama kao robu s grješkom. Tom se zlu pridružuje i eutanazija (dobrovoljna ili prisilna). Po toj logici *Tko ti smeta, (s)makni ga* svi se možemo naći na udaru bezdušnika i u potpunoj pravnoj nesigurnosti, pa i pobornici takvih ideja u ime tobožnje slobode. Može se netko sjetiti da se ne isplati toliko trošiti za bolnice, popravne domove, zatvore, staračke domove, pa za tolike umirovljenike.

Govorili smo o oholosti i poniznosti, o utakmici između dobra i zla koja se vodi u svakom ljudskom srcu. Imamo savjest u srcu, imamo Deset Božjih zapovijedi, imamo časne savjete velikana. Zakon se mora temeljiti na Božjim zapovijedima i na prirodnim zakonima ili barem na jednom od toga. Zakon koji se ne temelji barem na jednom od toga sigurno nije dobar. Bez dobrih zakona i bez savjesti, bez prava na život, bez poštivanja i tuđih prava idemo u zvjerinjak. Utješno je što mnoge države počinju ozbiljnije shvaćati pravo nerođenih na život. Kad nismo znali ništa o životu djeteta u majčinoj utrobi, ponašali smo se kao da znademo sve, a sad kad taj život možemo promatrati, znanstveno proučavati, gledati, ne smijemo se ponašati kao da ništa o tom ne znamo. Da ljudski život počinje začecem, nepobitna je znanstvena činjenica.

Život je Božji dar. Bog želi da biramo život, blagoslov, sreću. Život po savjesti, po prirodnim zakonima, po Božjim zapovijedima je radi nas, radi naše sreće, mira i blagoslova. Dao Bog da to shvatimo, da to vjerujemo i tako djelujemo.

Poštovani čitatelji, iz tiska je izišla nova knjiga prof. dr. sc. Mile Mamića pod naslovom: Hrvatsko kršćansko nazivlje (II.). Knjiga je plod četverogodišnje suradnje s Glasnikom mira.

U ovo je knjizi autor znatno proširio i produbio svoje istraživanje hrvatskoga kršćanskoga nazivlja. Većina ovih članaka potpuno su novi, dok su neki malo prerađeni, posuvremenjeni i osvježeni.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Tjedni molitveni program

ljetni raspored (od 1. lipnja do 31. kolovoza)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7,30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7,30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7,30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7,30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7,30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 19 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ZA HRVATSKE HODOČASNIKE

Svakoga dana od 1. srpnja do 31. kolovoza
13 h sv. misa na hrvatskom jeziku

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Srijeda, 15. 7. 2020.

od dana: Iz 10, 5-7.13-16; Ps 94, 5-10.14-15; Mt 11, 25-27

Četvrtak, 16. 7. 2020.

Iz 26, 7-9.12.16-19; Ps 102, 13-21; Mt 11, 28-30

Petak, 17. 7. 2020.

Iz 38, 1-6.21-22.7-8; Otp. pj.: Iz 38, 10-12.16; Mt 12, 1-8

Subota, 18. 7. 2020.

Mih 2, 1-5; Ps 10, 1-4.7-8.14; Mt 12, 14-21

Nedjelja, 19. 7. 2020.

Mudr 12, 13.16-19; Ps 86, 5-6.9-10.15-16a; Rim 8, 26-27; Mt 13, 24-43

Ponedjeljak, 20. 7. 2020.

Mih 6, 1-4.6-8; Ps 50, 5-6.8-9.16b-17.21.23; Mt 12, 38-42

Utorak, 21. 7. 2020.

Mih 7, 14-15.18-20; Ps 85, 2-8; Mt 12, 46-50

Srijeda, 22. 7. 2020.

vl.: Pj 3, 1-4a (ili: 2Kor 5, 14-17); Ps 63, 2-6.8-9; Iv 20, 1-2.11-18

Četvrtak, 23. 7. 2020.

vl.: Gal 2, 19-20; Ps 34, 2-11; Iv 15, 1-8

Petak, 24. 7. 2020.

Jr 3, 14-17; Otp. pj.: Jr 31, 10-11b.13; Mt 13, 18-23

Subota, 25. 7. 2020.

SV. JAKOV APOSTOL
vl.: 2Kor 4, 7-15; Ps 126, 1-6; Mt 20, 20-28

Nedjelja, 26. 7. 2020.

1Kor 3, 5.7-12; Ps 119, 57.72.76-77.127-130; Rim 8, 28-30; Mt 13, 44-52

Ponedjeljak, 27. 7. 2020.

Jr 13, 1-11; Otp. pj.: Pnz 32, 18-21; Mt 13, 31-35

Utorak, 28. 7. 2020.

Jr 14, 17-22; Ps 79, 8.9.11.13; Mt 13, 36-43

Srijeda, 29. 7. 2020.

vl.: 1Iv 4, 7-16; Ps 34, 2-11; Iv 11, 19-27 (ili: Lk 10, 38-42)

Četvrtak, 30. 7. 2020.

Jr 18, 1-6; Ps 146, 1b-6b; Mt 13, 47-53

Petak, 31. 7. 2020.

od dana: Jr 26, 1-9; Ps 69, 5.8-10.14; Mt 13, 54-58

Subota, 1. 8. 2020.

Jr 26, 11-16.24; Ps 69, 15-16.30-31.33-34; Mt 14, 1-12

Nedjelja, 2. 8. 2020.

Iz 55, 1-3; Ps 145, 8-9.15-18; Rim 8, 35.37-39; Mt 14, 13-21

Ponedjeljak, 3. 8. 2020.

Jr 28, 1-17; Ps 119, 29.43.79-80.102; Mt 14, 22-36

Utorak, 4. 8. 2020.

Jr 30, 1-2.12-15.18-22; Ps 102, 16-21.29.22-23; Mt 15, 1-2.10-14

Srijeda, 5. 8. 2020.

Jr 31, 1-7; Otpj. ps.: Jr 31, 10-12ab.13; Mt 15, 21-28

Četvrtak, 6. 8. 2020.

PREOBRAŽENJE GOSPODINOVO
vl.: Dn 7, 9-10.13-14; 2Pt 1, 16-19; Ps 97, 1-2.5-6.9; Mt 17, 1-9

Petak, 7. 8. 2020.

Nah 2, 1.3; 3, 1-3.6-7; Otpj. pj.: Pnz 32, 35c-36.39.41; Mt 16, 24-28

Subota, 8. 8. 2020.

od dana: Hab 1, 12 – 2, 4; Ps 9, 8-13; Mt 17, 14-20

Nedjelja, 9. 8. 2020.

1Kor 19, 9a.11-13a; Ps 85, 9ab.10-14; Rim 9, 1-5; Mt 14, 22-33

Ponedjeljak, 10. 8. 2020.

vl.: 2Kor 9, 6-10; Ps 112, 1-2.5-9; Iv 12, 24-26

Utorak, 11. 8. 2020.

od dana: Ez 2, 8 – 3, 4; Ps 119, 14.24.72.103.111.131; Mt 18, 1-5.10.12-14

Srijeda, 12. 8. 2020.

Ez 9, 1-7; 10, 18-22; Ps 113, 1-6; Mt 18, 15-18

Četvrtak, 13. 8. 2020.

Ez 12, 1-12; Ps 78, 56-62; Mt 18, 21 – 19, 1

Petak, 14. 8. 2020.

od dana: Ez 16, 1-15.60.63; Otp. pj.: Iz 12, 2-3.4bcd.5-6; Mt 19, 3-12

Subota, 15. 8. 2020.

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
vl.: Otk 11, 19a; 12, 1-6a.10ab; Ps 45, 10-12.16; 1Kor 15, 20-27a; Lk 1, 39-56

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Banja Luka
87,8 / 106,7

Žepče 100,1

Jajce 87,8

Nova Biha
100,00

Zenica 100,1

Bugojno 101,8

Olovo 96,1

Rama 104,7

Sarajevo 96,1

Mostar 100,00
Međugorje 98,3

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

